

I Sandhed - der er en verden uden for Verona

Om de skriftlige og fotografiske samlinger
i Nationalmuseet

Erik Kann

Disposition-1

Indledning om foredraget - hvorfor nu lige Verona?

Hvad er Antikvarisk - Topografisk Arkiv-den helt korte version?

Hvordan får du adgang til Antikvarisk - Topografisk Arkiv?

Hvordan finder du frem til Antikvarisk - Topografisk Arkiv - fysisk?

Hvordan opstod Antikvarisk - Topografisk Arkiv?

Eksempler på udnyttelse - oldtiden

Disposition-2

Hvad nu - hvordan bestiller jeg sager til læsesalen?

Købstæderne

Særsamlinger

Hjemmesiden

Afslutning

Indledning - hvad handler
foredraget om?

Slægtsforskere holder meget af at færdes i kendt land

Foredraget om Nationalmuseets antikvarisk-topografiske arkiv byder indenfor til et for de allerfleste fuldstændig ukendt land

Foredraget bliver således både en introduktion til noget helt ukendt

OG

en introduktion til hvordan du griber det an for at komme på skudhold af alt det nye og anderledes

Tager jer med her ind:

Frederiksholms Kanal 12-Prinsens Palæ
Ingen datering

Antikvarisk-Topografisk

Arkiv

Hvad er Antikvarisk-Topografisk
Arkiv - den helt korte version

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Officielt grundlagt: 1846

Men har rødder tilbage til begyndelsen af 1800-tallet

Samler løbende oplysninger

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Et af Nationalmuseets Centrale arkiver

Landets hovedarkiv hvad angår

arkivalier om og billeder af landets
middelalderlige og nyere fortidsminder

herunder kirker og kirkeinventar

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Samler og tilgængeliggør oplysninger om danske jordfaste mindesmærker fra historisk Tid, dvs.:

Kirker (både bygninger og inventar)

Voldsteder

Borge

Herregårde

Købstæder

Borgerhuse

Opdateres løbende

Bemærk:

Kirker (både bygninger og inventar)

Voldsteder

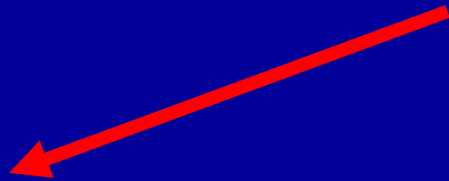
Borge

Herregårde

Købstæder

Borgerhuse

Der står IKKE bondegårde

Hører under en anden afdeling i Nationalmuseet!!!

Hvordan får du adgang til
Antikvarisk-Topografisk Arkiv ?

Du finder de relevante oplysninger på Nationalmuseets Hjemmeside

Biblioteker og arkiver / Antikvarisk -Topografisk Arkiv

Antikvarisk - Topografisk Arkiv

Åbningstider

Arkivets åbningstider

Tirsdag - torsdag fra kl. 13 - 16

Fredag fra kl. 12 -15

Forud for besøg skal der træffes aftale med
arkivpersonale på tlf.nr. 41 20 61 18

Telefonen er lukket uden for åbningstid

Det er også muligt at sende en e-mail til

Danial.Magnusson.Haraldsen@natmus.dk

Else.rasmussen@natmus.dk

Skriv mail til

Danial eller Else

Arkivet er omhyggelig med at meddele ændringer i åbningstiden.

Og I SKAL kunne henvise til, at I har en aftale med arkivet, når I melder jer til Portvagten ved indgangen. Der bliver altid ringet kontrol til Arkivet.

Nej der er IKKE travlt.

Der er IKKE uhindret adgang for gangbesværede, ej heller kørestolsbrugere

Hvordan finder du frem til
Antikvarisk-Topografisk Arkiv
fysisk?

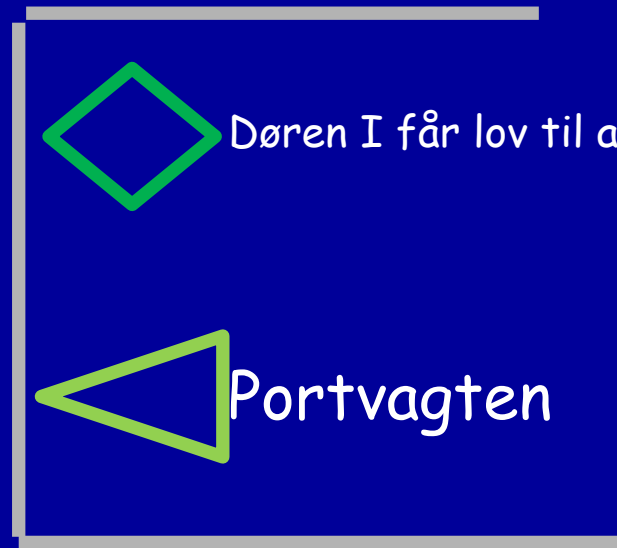
NEJ – ikke fra Hovedindgangen i Ny Vestergade

Men fra Personale -Indgangen fra
Frederiksholm Kanal

Dørklokke - ring -
døren går op

Gården

Døren I får lov til at gå ind ad

Portvagten

Lige inden for porten til højre
- "HØJT OPPE" sidder vagten

Man melder sig hos vagten

Første gang bliver man hjulpet på vej
- derefter går man selv op

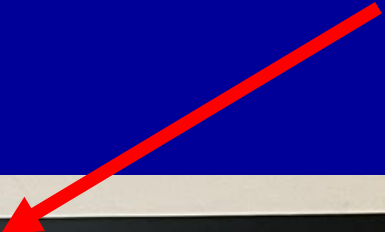

Ned ad gangen - hvor ny dør venter

Bag døren på væggen overfor - dette skilt

Der er en trappe op til venstre og til højre

Antikvarisk-Topografisk Arkiv
Læsesal og bibliotek

Åbent tirsdag-torsdag 13-16 / fredag 12-15 / mandag lukket

Antiksamlingen

Kommunikationsafdelingen
Nationalmuseets Mediehus, Vores Tid

Redaktionen af Danmarks Kirker

Danmarks Middelalder & Renæssance

Direktøren

I sandhed - det er Prinsens
Palæ

Men der er langt op!!!

Dørskilt og
dørklokke

Henvisning til Facebook-gruppe
om kirkeskibe.

Henvend dig til gruppen, hvis
du har spørgsmål om
Kirkeskibe

Kirkeskibe i Danmark

Privat gruppe · 526 medlemmer

Bliv medlem af gruppen

Del

Om

Debat

Hvordan opstod Antikvarisk-
Topografisk Arkiv ?

Et barn i lige linje af:

Den kongelige Commission til Oldsagers
Opbevaring

Nedsat 22.maj 1807

Kommissionen skulle:

- sikre bevaringen af de vigtigste oldtidsminder
- samle og udstille oldsager
- udarbejde beskrivelser og bekendtgørelser for både oldtidsminder og arkæologiske fund

Både kongeriget og Slesvig og i et vist omfang en række andre geografier, f.eks. Skåne.

Baggrund

Landboreformerne

Vejforordningen 1793 - stenbroer

Kirkebyggerierne

(Den litterære Romantik)

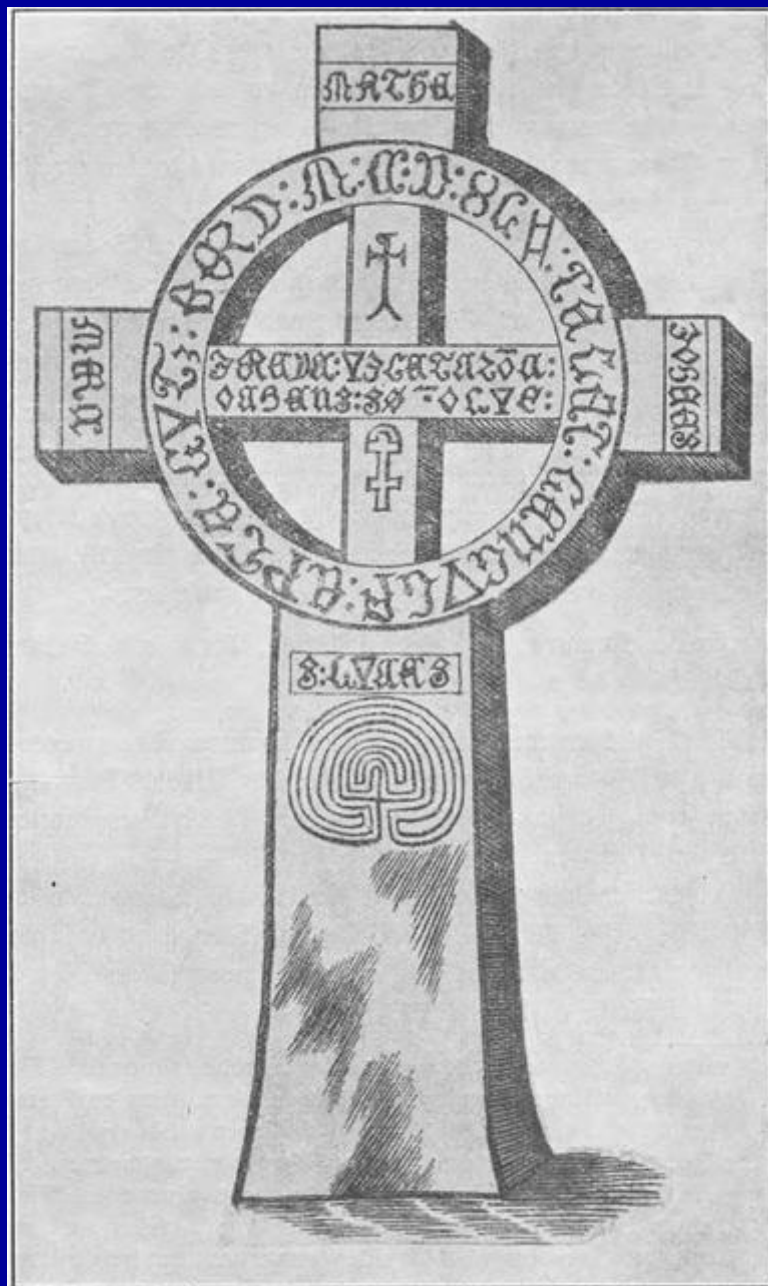
(Tyveriet af guldhornene 1802)

Synet på sten-bunkerne

A.W.Hauch,
Oldsagskommissionens
første formand

R. Nyerup,
oldsagskommissionens
første sekretær

Hvorfor blev Oldsagskommissionen
nedsat og hvorfor på lige netop
dette tidspunkt?

Julskovstøtten. (Efter Resens Atlas).

Rasmus
Nyerup
(1806)

Oversyn
over
Fædernelandets
Mindeſmærker

fra
Oldtiden,
ſaaledes ſom ſamme kan tænkes opſtillede i et
tilkommende National-Museum.

Et Forsøg
af
R. Nyerup.

Eller
Fjerde Bind
af
Eftildringen
af
Danmarks ældre og nyere Tilſtand.

Kjøbenhavn, 1806.
Forlagt af A. & C. Gøldin.
Trykt hos B. A. Hørring.

Fortale eller min antiquariske Fodrejse i

Syen 1805

—

Side XVII—LII

Om Sulskov-Støttens Undergang S. XVII

Justitsraad F. Baggers Attraa efter et

udødeligt Navn

—

XXI

Monumenterne i Binding-Kirke — XXIV

Dito i Svindinge — XXV

Haven paa Glorup — XXVII

Klokke-Inscriptionen i Skaarup Kirke:

taarn

—

—

XXX

Fr. Olles Grav i Ollerup kan ikke

findes

—

—

XXXII

Indskrifterne i Ollerup Præstegaard og

Kirke

—

—

XXXIII

Om Runestenens Udælgelse paa Glem:

løse Kirkegaard

—

XXXIX

Mit Besøg i Sandager — XL

Teg seer Graabrødre-Kirke i Odense ned:

brændes

—

—

XLI

Min antiquariske Godrejse i Treen

i August 1805

istedenfor

F o r t a l e.

— — — Ulsaa, fra Nyborg af stod min Hu først til Støtten paa Julskov. Dens Indskrift vilde jeg ret begrundse, og jeg tvilte slet ikke paa, at jeg jo kunde komme tilrette med Deciffreringen, aldenstund det ikke var Runer, jeg skulde ifærd med, men blot den saakaldte Munkeskrift eller gothiske Bogstaver.

Den Læsemaade, som Worm fræmsætter i *Monumenta Danica* pag. 244, hvor denne Korsstøtte

Støtten på Julskov

Inscriptionen maa desuden i enhver Oldgrands-
kers Dine vinde i Interesse, naar man seer, at der
i diplomatiske Verker, f. Ex. i *Nouveau Traité de
Diplomatique* Tom. II. pag. 685 og i *Mereaus
Diplomatisches Lesebuch* 1ster Th. S. 123 byg-
ges paa den som paa fastede Grundvold.

Vi kom og fandt — Intet. Støtten er ikke
mere til! Det var os, al vor Sagen uagtet, ikke
muligt at opdage mindste Stump eller Brokke deraf.
Den var for nogle Aar siden fløvet itu, og Styk-
kerne vare blevne anvendte til at sætte i en Stenes-
bro og at opmure en Dam med udenfor Porten!

Freesteen — den samme Skjebne, som Støt-
ten har været underkastet, at den er fløvet ad og
splittet i mange Stykker, paa selv samme Maade
er det gaaet med hele Gods og Gaard. Bønderne
have kjøbt dem selv, Herregaardsmarkerne ere ud-
parcellerte, og Skoven forhugget. Det er sandt
hvad der siges i Ordsproget: efter en god Samler
kommer gjerne en god Spreder. Den saa stræb-
somme omhyggelige paaholdende og sammenstrabende
Friderik Bagger, et sandt Ideal af Bindfælselighed
saaledes som Capitain Abrahamson meget rigtig og
nøjagtig har skildret ham — han skulde see op, og
see hvorledes der er vendt op og ned paa alle hans
oeconomiske Indretninger. Sandelig, han tog sin

Hvad der nu ved dette Flytterie bliver staaet for Undergang foruden Tavlen og de Monumenter over Kongehuset, som sees stikken i Kobber bagved Resens Udgave af Christian den 2dens Love, det vil Tiden lære. De Mindesmærker, som det var Skade om de gik forlorne, ere ikke faa, og jeg stoler tildels paa den virksomme Biskop Hansens bekjendte oplyste og patriotiske Tænkemaade, at han nok seer dem reddede fra Undergang.

Blandt de som Efterverdenen ventelig allernødigst vilde see sig skilt ved, vil jeg blot nævne et Par gejstlige og et Par adelige.

Rasmus Nyerups rejser og skriftlige indlæg

Fr. Münter om Lejre-fortidsmindernes elendige tilstand

Roskilde Domkirke, april 1806:

Havde sat en del "gammelt malm, jern, billeder og andet Skrammel" på auktion

Var bl.a et stort tidlig romansk triumfkrucifiks og 4 tilhørende træfigurer

Købmand Gennerup købte - ville opstille krucifikset i haven

Blev anset for for upassende

Kløvet til brænde i stedet for

Fund af relikviekors i et hulrum

Medlemmerne havde en meget bred kontaktflade til det sindrige netværk af selskaber og kommissioner, som virkede i Tiden

Der udsendes spørgeskemaer til landets præster (via bisperne) med 12 spørgsmål

P. R.

H. H. Majestæt Kongen har ved Kommissorium, under 22de Mai 1805, pålagt os, at søge og foreslåe Midler til, at de endnu overblevne Tegninger af danske og norske Oldsager, som paa nogen Maade kunne bidrage til videnskabelig Rytte, maatte bevares fra Undergang. I hvilken Hensigt det er gjort os til Pligt, at søge mueligste Underretning om, hvad endnu af Oldsager findes i begge Rigerne: hvorfor H. H. Majestæt har behaget at authorisere os til Brevveksling med Rigerne's Biskopsmand, for at anmode samme om saadan Underretning fra Enhver, saavidt hans Biskopsmand strækker sig.

I allerunderdanigst Efterseelse af saadan H. H. Majestæts Befaling skulle vi da tjenstligst ombede Deres behageligt at meddele os Efterretning om alt det som maatte være kommen eller herefterdags komme til Deres Kundskab, af hvad paa medfølgende Blad er opsegnet, hvorved for det første endnu ej var at agte paa, om det kunde synes mere eller mindre betydeligt, stort eller litet.

Da bemædte keiserlige Kommissorium ogsaa pålægger os, at for de fornødne Efterretninger samlede inden en fast bestemt Tid, saa maa vi tillige bede Deres at lade os tilkomme Deres gunstige, af Kommissionen jo for jo heller ønske, Meddelelser i ufrankerte Breve inden den 31 Decr. mæltinkvædende Aar.

Kommissionen til Oldsager's Opbevaring,

1805.

H. H. H.

H. H. H.

N. H. H.

Forsiden af Oldsagskommissionens
henvendelse til præsterne

D i d s a g e r,

Kommissionen til Oldsagers Opbevaring ønsker sig
underrettet om.

- 1) Gravhøje (Kæmpegrave), især de med en eller flere Rader Stene omfattede, eller med større Stene i Hjørnerne udmærkede, og de mærkelig afslange; ligeledes Grave, som have eller have haft et, af fire store Stene indfattet og med en større tilbøjet, Gravkammer.
- 2) Hedenske Altene, nemlig (for det meste) tre opretstående Stene, der støtte under en stor paa dem hvilende Sten; de findes (sundom dobbelte) enten paa stet Mark eller paa en Høj.
- 3) Lingstæder, nemlig afslange Pladser indfattede med temmelig store Stene.
- 4) Store oprejste Stene (Bauta-stene), samt i Klipper indhugne Billeder eller Skrift.
- 5) Runestene, hvad enten de endnu staae hele og holdne paa Mark, Høj, Kirkegaard, eller sidde indmurede i Kirker eller Kirkegaardsmure, Gjerder og deslige, eller ligge i Kirkegulve, Broer, Badstæder; hele eller Stykker af dem.

De fleste Runer have denne Skikelse:

K H K K. R E * K. I. J. L. T. N. Y. B. A.

- 6) Inscriptioner med Rune- eller Runeskrift, enten paa Vægge, Liggene, Klokker, Altene, Fonten og Døbebækkene, Kirkekar, eller hvor som helst.

Runeskrift bestaaer af latine Bogstaver, som paa mange Maader ere gjorte

længere og snævre: f. Ex.: *Sie* det er Sie — eller

Ar det er Ar.

Gravhøje (Kæmpehøje)

Hedenske Altene

Store oprejste Stene

Runestene

Spørgelisten med de tolv punkter, kommissionen ønskede belyst af præsterne. Til hertugdømmene, hvor embeds sproget var tysk, blev der sendt en oversat udgave af teksten. Mange af udtrykkene i indberetningerne blev hentet fra spørgelisten, ligesom nogle præster refererer til de enkelte numre på listen.

- 7) Billeder, af hvilkenomhelst Materie, hvad enten de forestille Menneskes figurer eller andre, og som kunne kjennes at være ældre end Reformationens Indførelse.
- 8) Levninger fra den catholske Cultus; saasom: Crucifixer, Helgenbilleder, Kogelse eller Bievands-Kar, og deslige.
Ogsaa om i Pladen, der undertiden dækker Alterbordet, endnu findes de fir-kantede Jorดยbninger lukkede med en liden Sten, i hvilke forud laae og maaftoe endnu findes Reliquier eller Documenter.
- 9) Mure, Kjeldere, Voldsteder, eller andre Levninger af ældgamle Bygninger; underjordiske Gange; Spor til Vandledninger; mærkelige Veie; m. m.
- 10) Det der opgraves eller er blevet opgravet af Høje eller flet Jord; saasom: Askepottes, Sten- Kobber- og Jern-vaaben, Ringe, Smykker, Værktøj, Kar, Rynter, og deslige.
- 11) Hvad større eller mindre Samlinger af Oldsager, der kunde være hos private Mænd eller paa offentlige Steder.
- 12) Hvilke Traditioner om mærkelige Personer, Begivenheder, m. v. endnu kunde være bekjendte, især naar de vedkomme de foranævnte Oldsager.

Kjøbenhavn i August 1807.

Besvarelsene

Svarene på spørgelisten er som ventet ret uensartede. Kvaliteten afhænger af præsternes interesse, viden og vilje, samt af bispens ihærdighed for at få indberetningerne bragt til veje. Et af de oftest besvarede punkter er »tingstederne« og de »hedenske altre«. I mange tilfælde berettes om nylige destruktio-

I 1780erne begyndte udskiftningen af landsbyerne at tage fart, og et yderligere opsving fik den fra 1792. Det medførte grundlæggende ændringer af kulturlandskabet. Inden udskiftningen havde landsbyernes græsningsareal været fælles som en del af de rotationssystemer, der betegnes vangebrug. Nu blev den enkelte gårds jord samlet, og den enkelte bonde fik øget økonomisk

Billeder

Levninger fra den catholiske
Cultur

Mure, Kjeldere, voldsteder

Samlinger af oldsager

Traditioner

Der udsendes til:

Sjællands Stift (I)

Fyns Stift (II)

Lollands Stift (III)

Aalborg Stift (IV)

Aarhus Stift (V)

Ribe Stift (VI)

Slesvig Stift (VII)

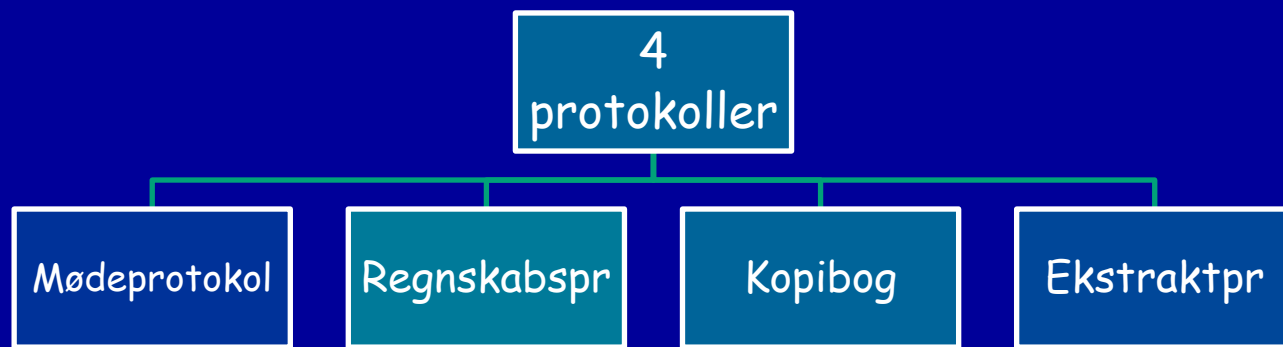
Indkomne beretninger nummereres

Hver indkomne beretning med:

NR. romertal for at angive Stiftet
Inden for stiftet fortløbende arabertals
nummerering

Indførslerne sker på hvert møde (af
sekretæren)

Arbejdsgangen i OLDSAGSKOMMISSIONEN

Der bliver først anlagt en
FUND-protokol i 1817

En del "faglig" kritik

Pastor Høyer Leth
(Skive - Resen
pastorat)

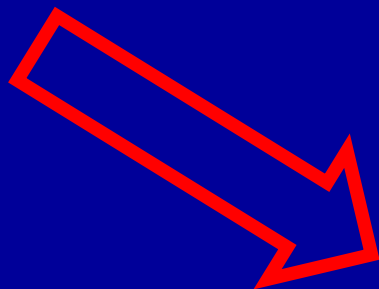
En stor del af
præsteskabet er
gamle-ser dårligt

Forslag:

Lav eftersøgninger
ved de ordinære
visitationer og lad selv
bisper og provster
lede

På Oldsagskommissionens
møde 20. december 1807

Man vedtog at oprette et ARKIV

Det var det, der blev
gennemført i 1846

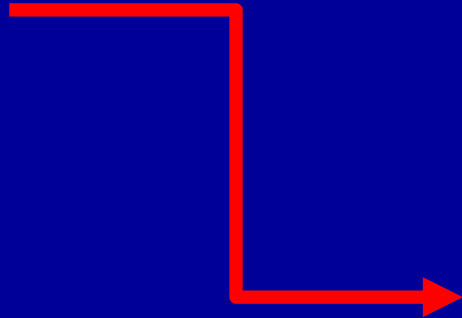
Og det er indholdet af dette arkiv, som er
grundstammen i Antikvarisk-Topografisk
Arkiv

Stryhnø sogn,
Sunds herred,
Svendborg amt:

Udi Stryhnø Sogn findes ingen Skole for El-
liden. Indtægten nogle Stener paa Lande Skole
for paa Søn, der formodentlig for nok fiden-
ste Allene; Justifications paa Dødsfald for
Søn Krost Christensen af Krost og giver
jeg mig den Frist at overføre samme, Lill-
garnet nu faldet Skolebørn af Søn, at fald-
et Søn, Søn, nu faldet og nu Søn Søn af Søn,
der er min faldt Søn, som med foru-
sest Kommissions til El-Søn
Efternavn af
Christensen,
Stryhnø Sogn paa d. 24de Juli Sognet for Stryhnø Sogn
1809.

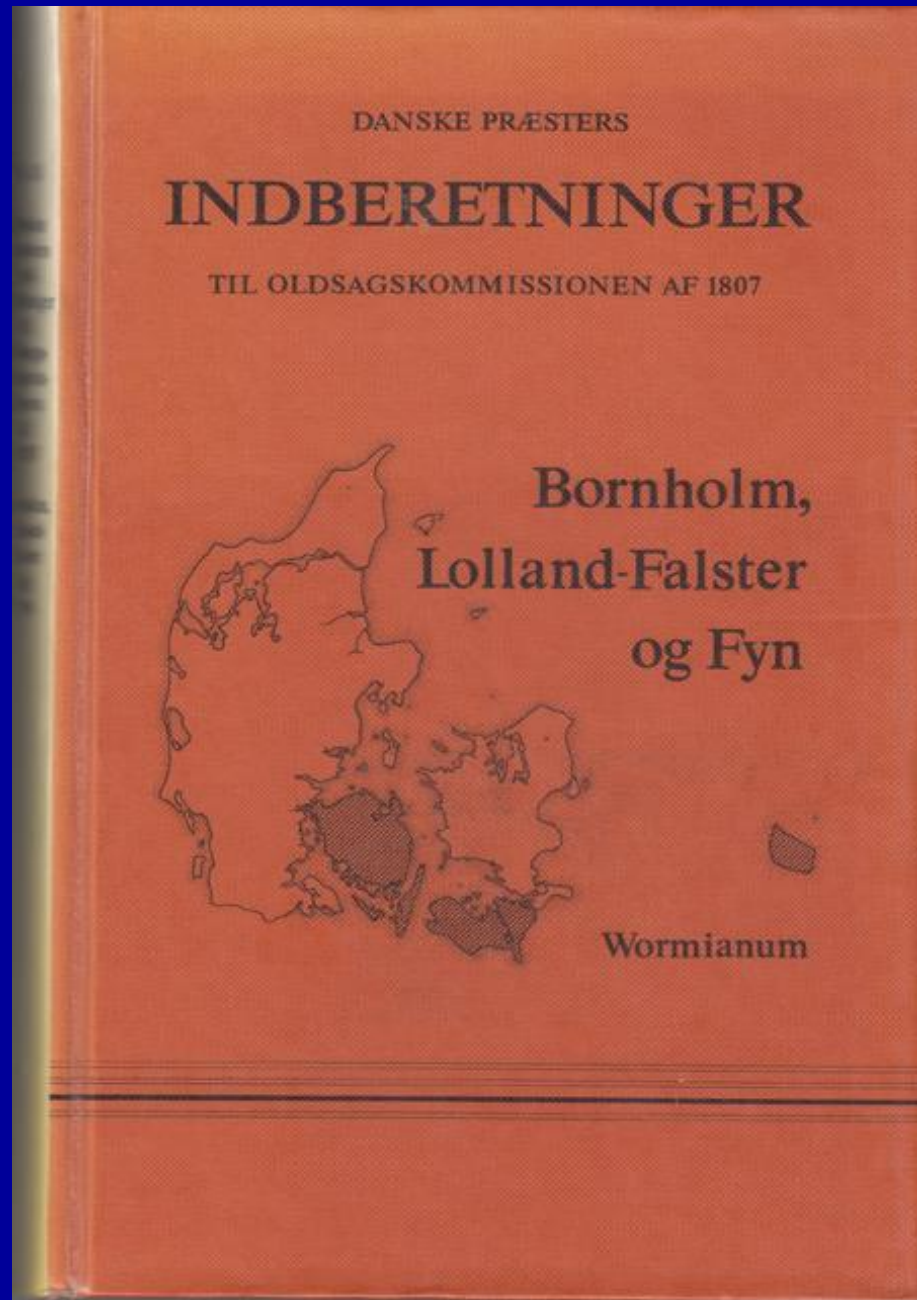
Teget af Dødsfaldet kendt i den faldte Søn
med Dødsfonten.

Hjælpen er nær:

Alt er
transkriberet og
udgivet

Husk:
Tillægsbindet er
særlig vigtigt

Helstøtt Færmøder!

Vor elsktebrøder Nær Næstes Lede i Næstved
saa en stor Salvel. Næstholm i Højbye Sogn
indstod det kongelige Rådhus og de Gode i
Hollands Amt, Linder Linder af en Højning
der var for, Højte Viden og en Højning
Gode fra og som ifølge Næstved, samt
Højstmanns, Linder og Linder, indgiver
den 1800, at i sin Linder var et Linder
som Næstved den 1800, at i sin Linder
i Linder Linder for sin Linder Linder.
Den alle Linder, for et Nær Næstved,
Linder i et Linder, Linder Linder og Linder.
at Linder Linder, en Linder, at Linder.
Linder, en Linder Linder og en Linder
Linder, Linder Linder, Linder Linder
Linder.

Indberetning
vedr.

Næstholm i
Højbye sogn,
Ods herred,
Holbæk amt

Skodborg by,
Skodborg
sogn, Frøs
herred,
Haderslev amt
Folketællingen
(Slesvigsk)
1803:

Hans Stephansen 42 år
Tagelöhner und Häuerling

Mette Kirstine Tours 46 år

10.

~~772~~

Volkzähl-Register des Dorfs *Skodborg* Kirchspiels *Skodborg*
zum Amte *Haderslev* gehörig, vom 13 Febr. 1803:

Zahl der Familien.	Voller Name eines jeden in der Familie.	Was ein jeder in der Familie ist.	Alter eines jeden, das laufende Jahr des Alters für voll gerechnet.	Verheirathet oder unverheirathet, und wie oft jeder verheirathet oder verwitwet gewesen.	Eines jeden Titel, Amt, Gewerbe, Handwerk, oder wovon er sonst lebt.
2 ^{te} Familie	<i>Peter Jensen</i> <i>Kotilla Jensen</i>	<i>Landmann</i> <i>Landmanns Frau</i>	80 70	<i>verheirathet</i> <i>zum ersten Male</i>	<i>Landmann</i> <i>Land</i>
22 ^{te} Familie	<i>Hans Stephansen</i> 2 <i>Mette Kirstine Tours</i> 3 <i>Anne Kirstine Stephansen</i> 4 <i>Kristen Stephansen</i> 5 <i>Kristiane Stephansen</i> <i>Kristen Madsen</i> 6 <i>Anna Petersen</i>	<i>Landmann</i> <i>Landmanns Frau</i> <i>Landmanns Frau</i> <i>Kind</i> <i>Kind</i> <i>in der Kasse</i> <i>Landmanns Frau</i>	42 46 10 7 4 10 50	<i>verheirathet</i> <i>zum ersten Male</i> <i>verheirathet</i> <i>verheirathet</i> <i>verheirathet</i> <i>verheirathet</i> <i>verheirathet</i>	<i>Tagelöhner und Häuerling</i> <i>Land</i> <i>Land</i> <i>Land</i> <i>Land</i> <i>Land</i> <i>Land</i>

de på størrelse med og af farve som middelstore jyske lerkar (jydepotter).

ad. 7. I vor kirke har jeg ingen mærkværdigheder kunnet opdage; det skulle da være, om døbefonten fortjener at blive regnet til den slags. Denne er udhugget af en stor kvadersten, omkring $1\frac{1}{2}$ alen høj, og prydet med 3 dårligt udførte, klodsede menneskelige billeder i relief (2). Se Fig. 1 [se side 157]. Meget gamle folk her husker ikke at have hørt noget om dens herkomst og mener, at den skulle være langt over 300 år gammel. Jeg har ikke kunnet opdage noget spor af årstal på den.

ad 10 & 11a I den til herværende sogn hørende landsby Fårkrog befinder sig hos bolsmand Marcus Dall en, for ikke ret lang tid siden på marken fundet grå sten, forsynet med en noget beskadiget æg og et helt

b. Daglejer Hans Stephansen her i landsbyen ejer 2 sten af den hårdeste flint, som han for lang tid siden har fundet ved at grave i skoven på samme sted. De er begge yderst glatte fortil og på æggen, som på begge, især på Fig. 3, er konvekse, meget skarp og stadig ubeskadiget. Bagtil er de begge rå. Den ene Fig. 3 er $\frac{1}{4}$ alen lang, den anden Fig. 4 er noget kortere, men bredere; den førstnævnte er lys-, denne mørkegrøn.

c. Samme ejer en større sten, der er fundet på marken, og en mindre, der er fundet i hans kålgård, her kaldet »Runesteene«. De er nogenlunde af størrelse som en valnød, kegleformede og på begge løber 5 striber fra øverst til nederst, hvis fortsættelse man ser på undersiden, hvis de ikke var afbrudt af mindre forhøjninger og fordybninger. Se Fig. 5 & 6 a, b. a er oversiden, b undersiden.

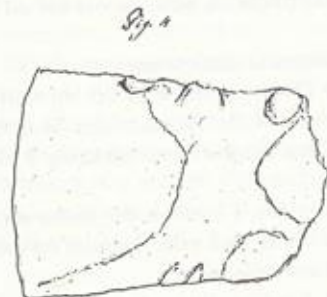
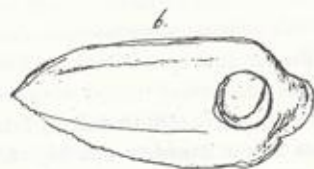
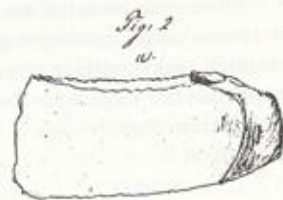
Såvidt min underdanige anmeldelse. Skulle der blandt de anmeldte genstande findes en eller anden, som ikke fortjente at blive bragt i erindring, da beder jeg den høje kommission, om venligst og nådigst at undskylde mig, den læge udi oldkyndigheden, derfor! Ligesom jeg ikke mindre trøster mig med en elskværdig overbærenhed med den uøvede tegners ufuldkommenhed.

Skodborg i Haderslev amt d: 31te okt. 1808. underdanigst, i ærbødighed

Tietche

1. Trap, Haderslev amt, s. 318.

2. Fonten blev stærkt ophugget i 1922. DK, Haderslev amt, s. 738.

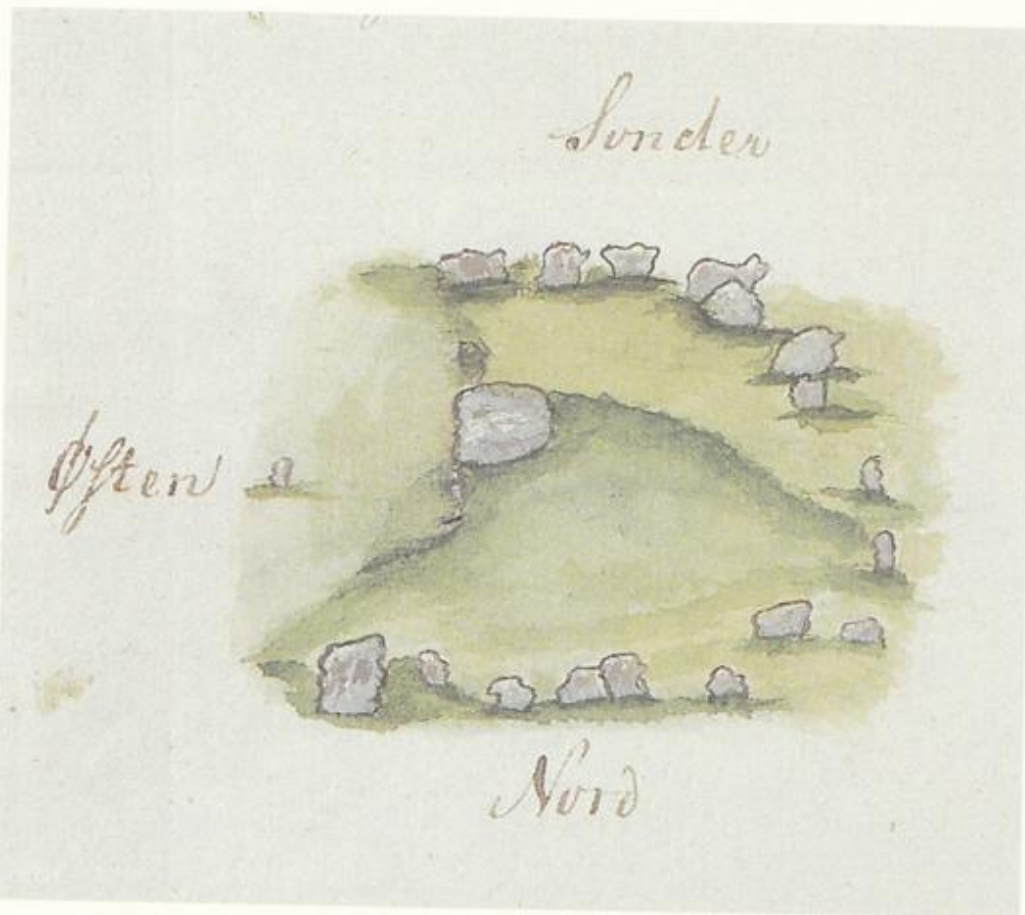

Nyt eksempel

Skaarup
sogn,
Sunds
herred,
Svendborg
amt

280

Svendborg amt

N° IV. Steendysse paa Østeraabye Mark, i een af de Gaardfæsteren *Rasmus Rasmussen* for Tiden tilhørende Løkker. Mod den østlige Side ere nogle Stene borttagne.

Rasmus Rasmussen

5/2 1888. Efter Aabye Tønder. 411.
med af Dr. Harnø.
smus. Harnø.
Harnø. Harnø.

Nord

Svendborg Amt.

Sogn og Bye eller Stedets Navn.	Ejeren.	Brugeren.	Det nuværende Matrikula Hartkorn.												Jordernes Navn eller anden Benævnelse.
			Privilegeret.						Uprivilegeret.						
			Ager og Eng.				Skovskyd.		Ager og Eng.				Skovskyd.		
			Td.	Sk.	Fr.	Ad.	Td.	Sk.	Fr.	Ad.	Td.	Sk.	Fr.	Ad.	
Skaarup Sogn. Helndrup Bye.	Baroniet Lehn Godt. Baroniet Ranham Lehn	Grandport. Mortens Jørgensen.								662			1421	Den gamle Le. Fængsels- og Byghusmark a b c d Eldstiftning Summa	
		Johan Jørgensen.								2				A Fængsels- og Eldstiftning Fængsels- og Byghusmark a b c d Eldstiftning Summa	

Sunds Herred.

Jordernes partielle Ind- hold i geome- trisk Maal.	Tas- sin ind	Jordernes geometriske Ind- hold, summarisk efter Classerne.	Tas- sin ind	Jordernes Indhold i redu- ceret Størrelse.	Nye Matricula- Hartkorn.	Nye Matri- cula- Num- mer.	Page i Journ- len.	Jordlodernes Beskrivelse og andre Anmærkninger.
Qvadr. Alen.	24	Qvadr. Alen.	24	Qvadr. Alen.	Tal. Sk. Fr. Al.			
				1650 20.	99 112			18.
1650 20.		1650 20.		1350				En færdig Løst væggen for Løgen.
23300 17.		23300 17.		16500				En færdig Løst væggen for Løgen.
14900 14.		14900 14.		1875				En færdig Løst væggen for Løgen.
7350 16.		7350 16.		8690				En færdig Løst væggen for Løgen.
3850 10.		3850 10.		1600				En færdig Løst væggen for Løgen.
51000		51000		33090				
1020		1020		660				
52020		52020		33700				
1650 21.		1650 21.						10.
30		30						En færdig Løst væggen for Løgen.
1650		1650						En færdig Løst væggen for Løgen.
11900 12.		11900 12.		1350				En færdig Løst væggen for Løgen.
11600 16.		11600 16.		13320				En færdig Løst væggen for Løgen.
6100 8.		6100 8.		7750				En færdig Løst væggen for Løgen.
18300 17.		18300 17.		5950				En færdig Løst væggen for Løgen.
45400		45400		2690				En færdig Løst væggen for Løgen.
320		320						En færdig Løst væggen for Løgen.
40370		40370						En færdig Løst væggen for Løgen.
50650		50650		30910				En færdig Løst væggen for Løgen.
1000		1000		610				En færdig Løst væggen for Løgen.
51050		51050		31020				En færdig Løst væggen for Løgen.
1650 21.		1650 21.						En færdig Løst væggen for Løgen.
30		30						En færdig Løst væggen for Løgen.
1650		1650						En færdig Løst væggen for Løgen.

238.

Gieren.

Brugeren.

Sammel Matri-
culs Hartkorn.Matri-
culs
Num-
mer.Nye Matriculs
Hartkorn.

Anmærkninge

Tdr. Et Gt Alb.

Tdr. Et Gt Alb.

Transport.

60. 4. . .

99. 6. 1. 2.

Rasmus
Lehn's Gode.
Borup
Hansens Lehn.
Rasmus
Baron Holsten

~~Lehn's Gode~~
Rasmus Rasmusson

Hans Nicolson's Gode

. 2. . .

19.

. 3. 1. 2. 4.

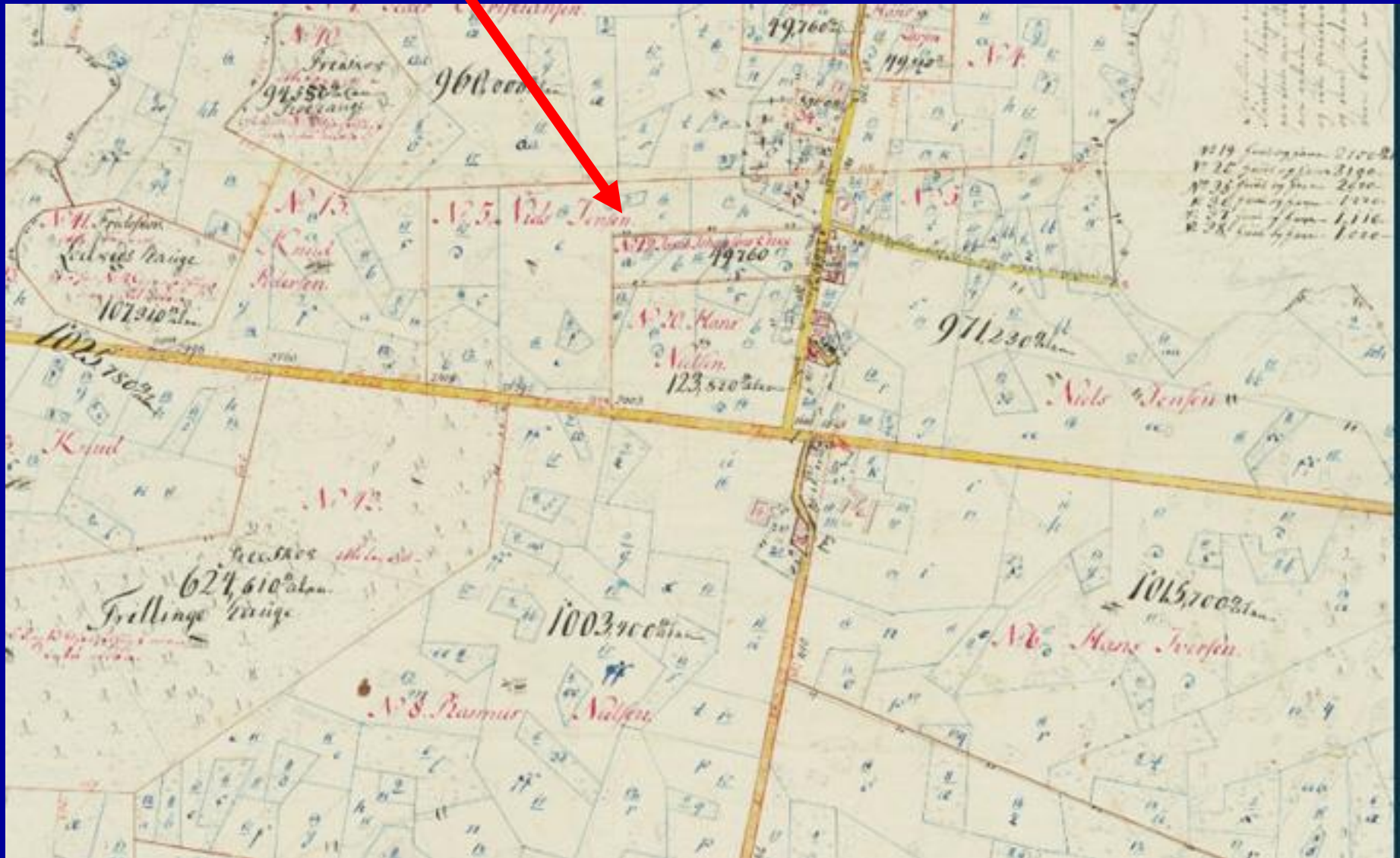
S. N. 44 +

. 2. . .

20.

1. 3. 4.

S. N. 44 +

Er der så noget i dag?

Hvornår er det evt. forsvundet?

Ganske ofte har indberetningerne præcis angivelse af, hvor fortidsmindet findes, f.eks. Ved matrikelnummer, beskrivelse i forhold til terrænet og/eller navn på den "aktuelle" beboer

Angivelser på Matrikelkortene (udskiftningskortene først og fremmest) af fortidsminderne

Hvad nu- hvordan bestiller jeg ting
til læsesalen?

Send en e-mail med angivelse af,
hvad I gerne vil have taget frem
til læsesalen

Det er mest praktisk, at tingene er bestilt,
inden du kommer

Men I kan også bestille, medens I er på
læsesalen

Du skal ikke vise Sundhedskort, men der er en mappe med besøgsregistrering, som skal skrives i.

Der er god brug for de
store borde på Læsesalen

Antikvarisk-Topografisk Arkiv består af:

Hovedarkivet, som er delt op i:

Beretningsarkivet

Tegningsarkivet

Fotoarkivet

Særsamlinger

Det særlige Kirkesyn

Korrespondancearkivet

Museumshistorisk
arkiv

Håndskriftssamlingen

Der er meget stort bibliotek, som du
kan låne bøger fra, medens du
arbejder på læsesalen

IKKE hjemlån

Man skal bestille:

Fx beretningsarkiv for:

X sogn

Y herred

Z amt

(efter opdelingen i Trap 4.
udgave)

Man fremtager ikke

(normalt) selv

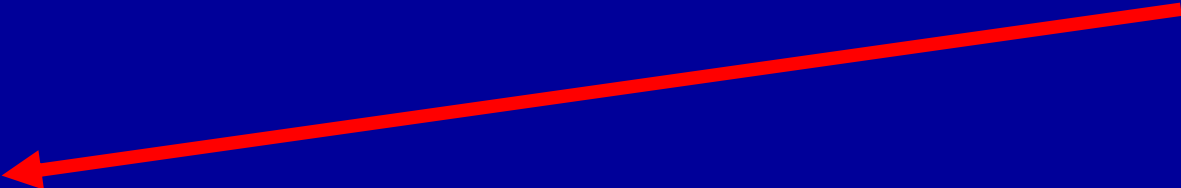
Husk landsogne - Købstæderne

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

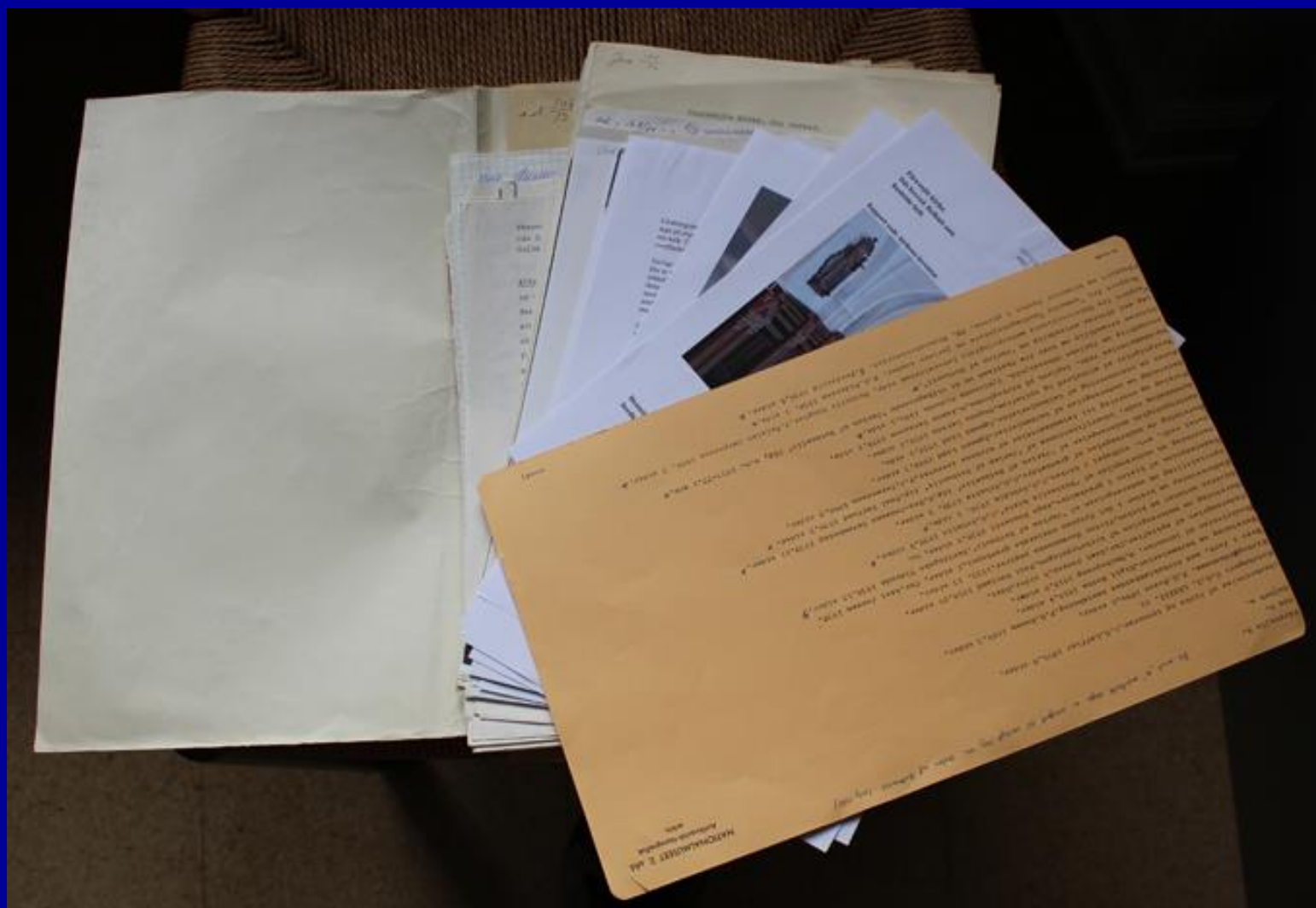
Beretningsarkivet

Indeholder alt det skrevne materiale med oplysninger, der siden Nationalmuseets oprettelse er indgået hertil.

Ældste materiale er præsteindberetningerne

Er grundstammen i Beretningsarkivet

Oftest i gult omslag med papirerne i kronologisk orden, ældst øverst

Til hjælp i de fleste tilfælde "indholdsfortegnelse" forrest

Fårevejle k.
Ods h.
Holbæk a.

De med "" markerede sager er rapport til vedligt med om Jarlen af Bothwell (aug. 1922)*

NATIONALMUSEET 2. afd.
Antikvarisk-topografisk
arkiv.

- Beskrivelse af kirke og inventar. J.H. Löffler 1874. 8 sider. ←
- Notebøger: C.G.S. LXXXII. 11
- Kirkegårdsakema. P.H. Rosen 1890. 2 sider.
- Brev i forb. med kirkeklækkernes omstøbning. P.H. Rosen 1894. 3 sider.
- Beretning om kalkmalerier. Eigil Rothe 1914. 4 sider.
- Beskrivelse af inventar. N. Mackeprang 1918. 9 sider.
- Undersøgelse af epitafier. Chr. Axel Jensen. 4 sider. Udat.
- Beretning om undersøgelse af kirkebygningen. Poul Nerlund 1918. 14 sider.
- Diverse notater om kirken. Victor Hermanssens papirer. 1933. 15 sider.
- Indberetning om kister i det Zytphen Adellerske gravkapel. 2 sider. Chr. Axel Jensen 1938.
- Specialtillæg om undersøgelsen af "Jarlen af Bothwell". Berlingske Tidende 1938. 15 sider. *
- Undersøgelse af kister i gravkældre. Aage Roussell 1939. 2 sider. how
- Beretning om undersøgelse af "Bothwells kiste". C.G. Schultz 1939. 4 sider. *
- Notat vedr. evt. sydkapel i kirken. C.G. Schultz 1939. 1 side. *
- Beretning om undersøgelse af gravkældre. C.G. Schultz 1939. 5 sider.
- Anthropologisk undersøgelse af "Jarlen af Bothwells" lig. H. Hou-Jensens Betænkning 1939. 11 sider. *
- Betænkning vedr. identifikationen af "Jarlen af Bothwells" lig. Poul Nerlund 1939. 5 sider. *
- Forslag og overslag til istandsættelse af kirkens inventar. N.J. Termansen 1946. 5 sider.
- Beretning om undersøgelse af kalkmalerier. Egmont Lind 1949. 3 sider.
- Notat om restaurering af kalkmalerierne. Egmont Lind 1952. 1 side.
- Besigtigelse af alterbord og epitafium. Mogens Larsen 1974. 2 sider.
- Fundammeldelse vedr. teglovn på kirkegården. M. Aaman Sørensen 1978. 1 side.
- Avisudklip om Jarlens våbenskjold. Sjællands Tidende 1980. 1 side. *
- Diverse avisudklip om krav fra Skotland om at tilbagesende "Jarlen af Bothwells" lig, m.m. 1975-77. 1 ark. *
- Læg med diverse avisudklip om "Jarlen af Bothwell". *
- Rapport fra Universitetets antropologiske Laboratorium vedr. Bothwells knogler. J. Baislev Jørgensen 1956. 2 sider. *
- Rapport fra "anmarks Tandlægehejskole om jarlens tænder. P.O. Pedersen 1956. 1 side. *
- Rapport om blomster fundet i graven. NM. Moselaboratoriet. B. Fredskild 1956. 4 sider. *

vend!

Landskapsbeskrivelse.

Indledning. Det den Kongelige Commission for Disputation, for og findes Lunde faar i Taaresølle Boger, der maas sig anfører at og ender, hvoraf den Kongelige Commission skal der fager at givet Ralg. -

*fuld
And* T. Taaresølle Boger, som i at og alt ligger inden Rarvint Sted-
lerberg foran Drachholm, ligger ved en Arm af Lunde-
søen og ender med Runden foran i Disputation med Rigtig, og
i Lunde omkrænk i Miel og i Lunden liden over en fjær-
de Ral Miel og til Nordstranden og grænser paa den fjærde
Side til Runden Boger og paa Vester Side Wallerhede Boger i Skip-
pinge Lunde. -

De Taaresølle Boger ligger 6 Boger namh, Taaresølle, Wædinge
Piiise, Otterup, Kaarup og Stuppemup, hvoraf de 3 sidste Lunde
for for til Wallerhede Boger, men den 1880 end Kongelig
Lilladalsen den Lunde til Taaresølle Boger som ender for den
foraf Lunde at Taaresølle Lunde er Rigtig siden Wallerhede
Lunde. - Den Taaresølle ligger 2de Gaa, den Runden kan
grænse end Runden 80 til 90 Runden, og den Lunde 18 til 20
Runden. - Den Taaresølle til Stuppemup ligger en Runden
Lunde, kaldet Runden Lunde, og ender at Runden Lunde
for Skippings Lunde. - Den Taaresølle Lunde ligger 2de Lunde
Lunde, kaldet Runden og Lunde Runden. - Lunde for Stup-
mup ligger en Lunde Runden, kaldet Runden, omkrænk en Lunde

Widern Grad Fareveile og Draxholm eygum, samna
illu flhrochning omd. Tasterer

Skirt.

Fareveile den 26de Julii 1809. Vindals Kraft

Craxfagan til Vithus sua Lough Udublimulfr,
far noras minn Gjume smagend. —

Denne Mærkelst og Læsebrift. At de i 1581:
for Nola i Jendens Næbba foru Skæbner
og Lowsonernes ^(?) Mærkelst, og god forjiden
Læse: DENNE. STOL. HØRER. TIL. DRÆPHOLM. SLOT. ANNO. DO.
MINI. 1582. At de i 1582 Nola i Jendens Næbba
for Jendens Læsebrift. At Nola i Jendens
Næbba for i en Mærkelst SØREN NILSØN / KW. 7
en Jendens Læsebrift DENNE STOL / HØR TIL PRE
STEGÅRDEN / 1647. At Jendens Jendens en Læse
Læsebrift, Jendens Læse: EWEN: WILLVMSSEN: COR.
GIL: ANNO 1647. - At Mærkelst og Læsebrift
for Jendens Jendens. At Jendens Jendens
Jendens Mærkelst Jendens en Læsebrift
Læsebrift:

"Hermeder i denne Præst Bøgerne
Hviler

Faarsøgle Kirke

Odi Sh.

Invensarium

Alterbordet har paa Baggrunden en 30 Cm. h. og br.
Fod. Det synes smukt af Maaselen, men er puds.
sel paa Baggrunden, medens de andre Sider dækket af
et

Panelværk fra 1575. Forinden har under
den gennemløbende røde Læmseliste tre Fag adskil.
te med riplede Lisenet med Listerkapituler, grønblaa
med røde Kanelurer. Hvert Fag har to Fyldninger.

Fjenneslev kirke

Fjenneslev sogn
alsted h.

- Beretning af undersøgelse af alterbordet. Tage E. Christiansen. 1963. 5 sider.
- Beretning om snedkermæssig undersøgelse af prædikestolen med lydhimmelen og opgangsdøren. Lucien Hecklen. 1964. 1 side.
- Beretning om farveundersøgelse af prædikestol. Verner Thomsen. 1963. 2 sider.
- Beretning om undersøgelse af krucifix ved alteret. Verner Thomsen. 1964. 1 side.
- Beretning om istandsættelse af krucifix. Verner Thomsen. 1965. 1 side.
- Beretning om istandsættelse af prædikestol med lydhimmel og opgangsdør. Verner Thomsen. 1967. 5 sider.
- Beretning med forslag og overslag til farveafsætningen på kirkens inventar. Verner Thomsen.
- Beretning om fredning af ruiner ved Fjenneslev. Henrik Græbe. 1968. 1 side.
- Beretning om istandsættelse af to pulpiturfyldninger med påmalede våbenskjolde. Verner Thomsen. 1968. 1 side.
- Beretning om istandsættelse af et middelalderligt krucifix. Verner Thomsen. 1968. 3 sider.
- Indberetning om besigtigelse af kirkens romanske kalkmalerier. Mogens Larsen. 1972. 3 sider.
- Beretning om ligstenen over Matheus Avesen Taa. Peder Fuglsang. 1972. 1 side.
- Uddrag af synsprotokol med beskrivelse over kirken inventar. Rolf Graae. 1973. 13 sider.
- Indberetning om nødvendige arbejder for at bevare kirkens historiske kalkmalerier. Rolf Graae. 1974. 3 sider.
- Beretning om genrestaurering af kalkmalerier. Robert Smalley og Kirsten Trampedach. 1975. 4 sider.
- Beretning om gulvundersøgelse i kor og absis. Birgit Als Hansen. 1975. 3 sider.
- Beretning om møntfund i kirken. Birgit Als Hansen. 1976. 1 side.
- Beretning om udgravning af absis og kor. Birgit Als Hansen. 1976. 2 sider.
- Fortegnelse over sort hvide fotografier i forbindelse med undersøgelse i absis 1975-76. Birgit Als Hansen. 1976. 3 sider.
- Indberetning om afskalning på stifterbilledet. Rolf Graae. 1980. 1 side.
- Indberetning om besigtigelse af fugtskader og kirkens indre kalkning. Mogens Larsen. 1982. 2 sider.

Udbudsmateriale samt diverse notater og korrespondance vedrørende anlægsarbejde på kirkegård, 1991-92. 12 sider.

Beretning om restaurering af beskadiget pengeblok. Ernst Jørgensen. 2001. 1 side.

Beretning om undersøgelse af saltindhold kalk. Ida Haslund. 2003. 4 sider.

Rapport vedrørende Puds og saltanalyse. Ida Haslund. 2003. 8 sider.

Tillæg til rapport vedrørende puds og saltanalyse. Ida Haslund. 2003. 1 side

Rapport vedrørende genrestaurering af kalkmalerier. Ida Haslund. 2005. 33 sider.

Beretning med bestemmelse af kirkegulvsmønter. Gitte Tarnow Ingvardson. 2006. 1 side.

Besigt. rap. indv. murflader + kalkmalerier? 10s.

Conny Hansen, 2010 8s.

Rap. ved ark. undersøg., K.S. Hansen, 2017, 10s.

Notat om besigtigelse af indvendigt murværk. Kirsten Trampedach, 2006. 1s.

Notat vedr. kalkmalerier. Kirsten Trampedach, 2018. 6 s.

Behandlingsrapport, kerucifilus, Nordisk kons., 2022, 11 sider.

BESIGTIGELSESRAPPORT

Fjenneslev kirke, Alsted herred, Sorø Amt

Beskrivelse af Kirken

Bygningen består af romansk kor med absis og kor. I vestenden er der senere bygget et tvillingetårn, og mod syd er der ligeledes senere bygget et våbenhus. Den oprindelige bygning er i grundplan ikke særlig stor, men adskiller sig ved rummenes murhøjde o.6,85 cm der ligger en del over normal rumhøjde. De oprindelige bygningsdele er opført i kampesten, og tilføjelserne er opført i røde munkesten.

(Danmarks kirker, Sorø Amt, bind 1, s.324)

Beskrivelse af kalkmalerierne

Kirken har romanske malerier fra 1150-1200. De befinder sig på hele korbuen – hele triumfvæggen – dele af korets vestvæg og i absis.

Restaureringer

Malerierne bliver allerede omtalt af C.Molbech's besøg i kirken i 1810, som dekorationer over de dengang opførte hvælv. Efter hvælvenes nedtagning blev malerierne afdækket og konserveret af J. Kornerup i 1873, senere er de i 1910- 13 genrestaureret af Eigil Rothe, 1947 genrestaureret af Harald Borre, 1960 genrestaureret af Egmont Lind, genrestaureret af Robert Smalley, 2003 blev malerierne genrestaureret af Ida Haslund, Isabella Brajer, Hans Frederiksen og Mette Jensen.

Motiv beskrivelse for triumfvæggen

På triumfvæggens nordside : "Kongernes tilbedelse" – stifterbillede af "en herremand og kirkens stifter Asser Rig og hustru." På triumfvæggens sydside : "Flugten til Ægypten"- halvfigursengel i medaljon.Flere partier har ornament dekoration Eks. ved korbuens kant. Fragmenter er bevaret på korets nordvæg: "Josef siddende med hånden under kind", og rest af "Jesu fødsel".

Motiv beskrivelse for korbuen

To hel figurs bispehelgener i syd og nord samt engel i medaljon som topornament.

Motiv beskrivelse for korets vestvæg

Perspektivisk mæanderbort og ornament langs buen.

Motiv beskrivelse for korets nordvæg

Siddende figur med glorie. Josef ved fødslen ?

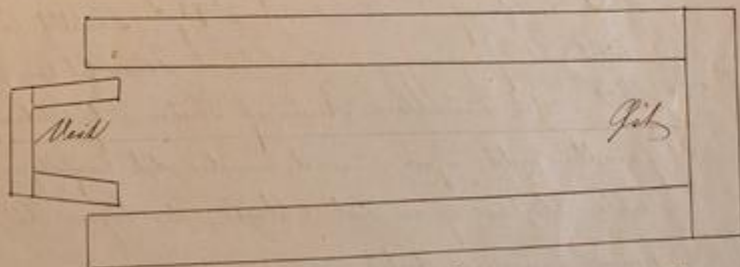
(motiv beskrivelser fra Ida Haslunds rapport, 2003)

Soro Anthus
29de August 1877

D. 1225.
Soro's A.
Hestes H.
Fjerner 100 p.

Efter at jeg havde brugt en Beføring, at den ovenfor viste
ikke vilde finde Lyghed til selv at lade undersøge en paa
Fjerner Kirkegaard opdaget gammel Grav, har jeg den 27^{de}
d. ok. en Forming med Overlever Lomuren. I en fortaget en
Undersøgelse af samme.

Graven ligger tæt vest for Fjerner Kirkegaard. Gt og Vest,
saaledes at Graven nordre Side udmønt falder. Forlangelin
af Kirken Modtlinie. Afstanden fra Taarnets Fod til Gravens
vestlige Ende er kun 1 Alen. Graven befandt sig at være en af
fladt tilhængende Kalksten som den høiflygende Pore (enten
Linden eller Faxe Kalk) med nogen Omhu sat Klæde af
Form som haistende Grundrede.

Hele Gravens indvendige Længde var 5' 8", deraf det
smalle Rum mod Vest 9"; den indvendige Bredde var ved
Ftenden 1' 1", ved Venden af de bredere Rum 1' 3"; det smalle
Rum var mod Ft 8" og mod Vest 7" bredt, Dybden i
Kisten var overalt 11". Tilhængene om det bredere Rum vare 5'
5" og omkring det smalle Rum 3" tykke. Rummen var
høledes lagt af Kalkstensplader. Alle Fuger vare udfyldte

Se notebøger!

Fjenneslev K.

Sorø A.

Alsted H.

A. X. 43.

K. I. 23, 28; III. 39f; XII. 8; XVI. 14. 32f. 49.
XVII. 86 - 87.

gotthiske Stil i Løbek af det 13de Aarh. Korer.
eller af Chori tilhører derimod det 14de Aarh.

Højspilleren i Jernemokaringen af
Tvær- og Længdekibet (a) er temmelig lig
med den i Bergen, men Lad-

b.

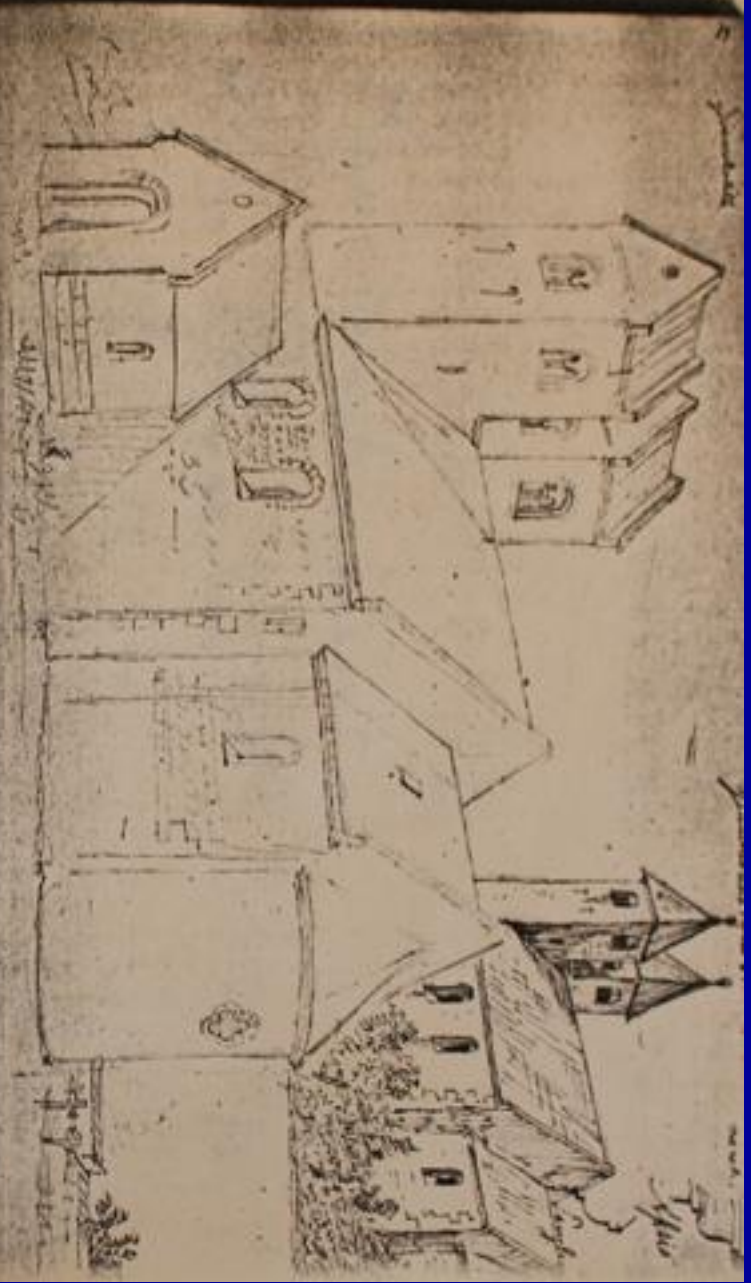
pladen over Kapitalernes
Halsstiles er rigere og
smagfuldere (b). Se 4
Tegninger, som indgaae
for det Bue, bestaae af flere
Stykker. Ved Tvær-
kibets Indgange træde derimod
ikke, som det var Tilfældet i Bergen
maa Murnicher frem, men
Højspiller som sig er staae ind-
for Sidermurene og ere for-
bundne med Hvalvender
Højspiller. Imellem disse

Jernemur ere de opr. Hvalvungen i Kors-
fæmme bevarede hvis Gjordien har en
sædvanlig dom (c) som

viatnok kun forekommer
i Overgangsperioden mellem

den byzantinske og gotthiske Stil. Hval-
vungen midt i Trænkibet tilhører derimod den
sædvanlige Middelalder og har Hjemform. I det
egentlige Chor mangler Hvalvungen.
I Korsflorens østlige Mure var indledet for M.
Siden have Kapellens aabte Lunde og det
forbundne med Korsflo Trænkibet og aabne
Lunde (J. Rindtved, 1881) Lunde, der er

Kildebrønde sogn

KØBENHAVNS AMT

Tune h.

Voldborg h. (A-O)

Beretningsarkivet

Sognet - verdsligt

Sognet - Kirken

Kildebrønde K.
Tinne h.

Kildebrønde sogn

Stednavn: Ny Kappelvgård

Lok.j.nr: KØM 2196

NM j.nr:

Sogn: Kildebrønde

Herred: Tune

Amt: København

Stednr.- sb.nr: 020506

Emne: Beretning for udgravning af:

- gruber fra yngre bronzealder
- muligt hus
- gruber
- løse stolpehuller fra udateret tid.

Lokalmuseum/afdeling: Køge Museum

Årstal for arkivering: AVO 2012

Arkiveret på loftet under år: 2004

Portegnelser over fliser opsamlet af håndværkere i Kildebrønde kirke 03.12.1999, ved Birgit Als Hansen. 3 sider.

Note angående epitafium den 02.10.2000 ved SFP. 1 side.

Registrering af kalkmaleri ved Kirsten Trompédoch i januar 2001 med 2 fotoregistrering. 11 sider i alt med analyse ved Mads Chr. Christensen og Jens Glostrup.

Note.

Vedr. besøgt. gråsten af Oluf Pedersen, Susanne Tveder, 2012, 4 s.

Kildebrønde kirke

Tune herred

Københavns amt.

Undersøgelse af klokke ved M. Mackeprang den 12.05.1905. 2 sider.

Notits angående alterbordsforsiden ved M. Mackeprang i 1905. 1 side.

Besøg af Kernerup i Kildebrønde kirke hvor han opdagede nogle rester af kalkmaleri ved A. Sørensen den 22.09.1912. 1 side.

Undersøgelse af kalkmalerier i Kildebrønde kirke ved M. Mackeprang i maj 1913. 2 sider.

Beskrivelse af inventar i Kildebrønde kirke ved Poul Nørlund i juli-september 1915. 11 sider, med omslag.

Brev fra V. Hermansen til Hr. Andersen angående Kildebrønde kirkes døbsfad den 06.08.1946. 1 side.

Angående rensning af altertavle den 08.10.1946 ? Forslag er udarbejdet af Langballe. 1 side.

Undersøgelse af altertavle i december 1946. Ved Kirsten Weber-Andersen, den 04.12.1946.

Beskrivelse af De kloge og ukloge Jomfruer i Kildebrønde kirke, udateret og unavngiven. 1 side.

Undersøgelse af kirkes historiske inventar, ved Mogens Larsen den 30.11.1978. 7 sider.

Angående et maleri af Kristian Borchgrevink

NATIONALMUSEET 2. afd

Antikvarisk-topografisk arkiv.

Kildebrønde K.

Københavns A.

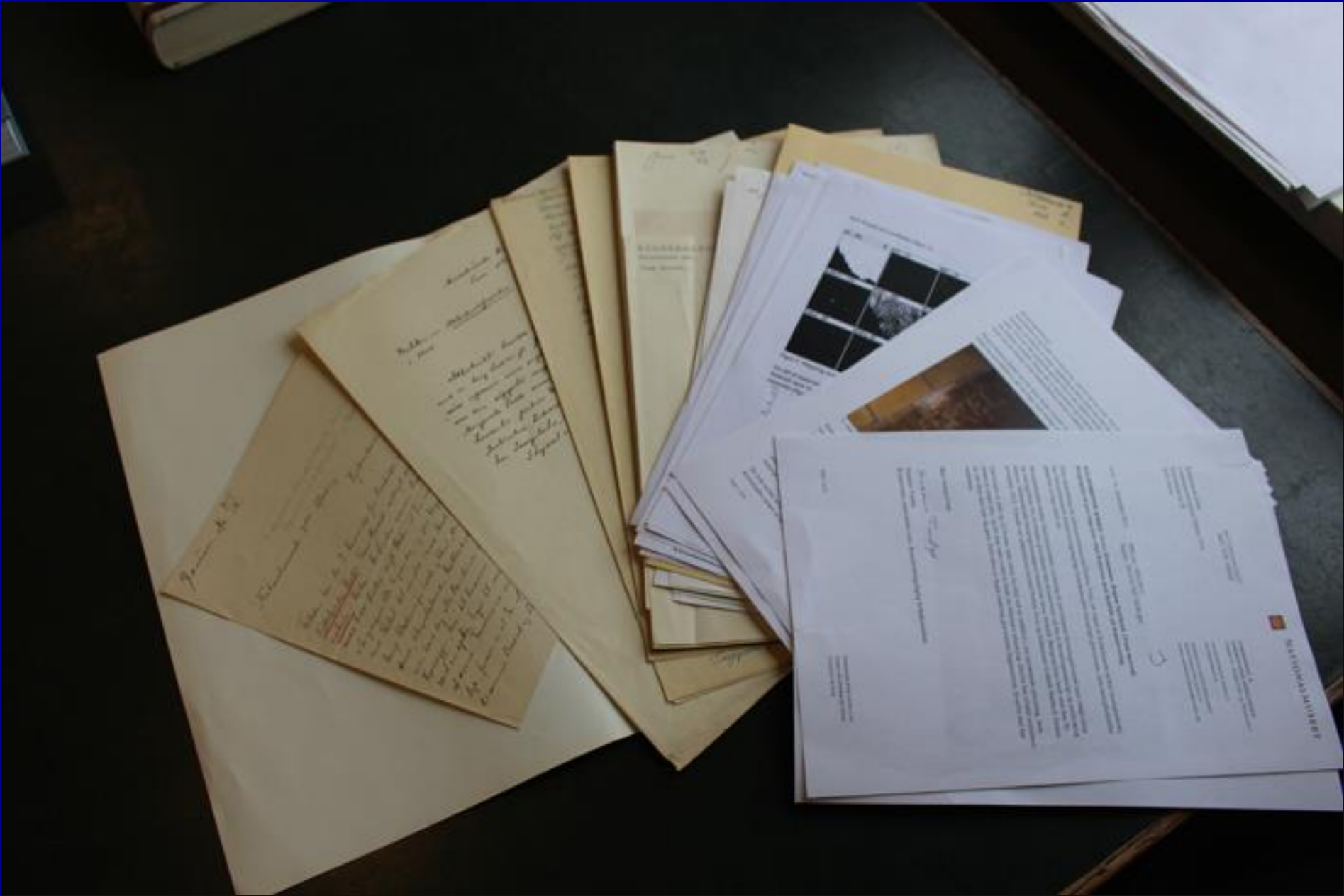
Tune H.

K. VIII. 7. XVI. 6.

V.K. III 98.

Forkortelser på notebogskort i beretningsarkivet

A.	Søren Abildgaards notebøger I-XIII	I. 36
C. C.	Charles Charistensens Skitesbøger I-XI og notebøger	I. 8
M. Cl.	Mogens Clemmensens notebøger I-XVIII	II. 47
H.	Høyens notebøger I-XVII	I. 11
P. J.	Povl Jensens notebøger	II. 68, III. 107
K.	Kornerups notebøger I-XVII	I. 34
V. K.	V. Kochs note- og skitsebøger (+gave fra Lene Koch)	I. 32, II 65-66
Kr.	Kruse, Nørrejylland's mærkværdigheder I-II	HS-skab
P. N.	Poul Nørlunds notebøger I-XI	I. 24

se fot af fonten

Dalbånden er ny, af blik. *Brink*

+ *Rengjællens 1847 (Rysk) Hofmann*

2 fot

(hertil 1 ved M.M.)

Prædikerstol af eg, 4sided ca. 1615. *Anders Kalk*

Hver side har en rundbuet nisje i portalomramning med listekapitel og på arkivolt og de tre nedre sider kassetteagtigt slyngværk i fladt relief, noget varieret på de forskellige stykker. I buethjørnerne englehoveder med halvt udfoldede vinger. I nisjerne reliefudsmykninger anbragt på et retvinklet, perspektivisk skåret postament på hvilket med reliefversaler er angivet fremstillingens art, nl. fra opgangen regnet 1/ S. IACOB. A (S: Jacob den yngre med Kalle og bog) 2/ S. IOHANNES. APA (m. Kalk og

BESIGTIGELSESRAPPORT

Gravsten over Oluf Pedersen, 1674

Gravstenen, som er i rød kalksten fra Øland, er placeret i gulvet i koret og måler 152 cm x 228 cm x 11 cm. Gravstenen er udsmykket med hjørnecirkler, hvori evangelisterne ses. Teksten er med fordybede versaler, og der er både en randtekst, en tekst over afdøde samt et gravvers forned. Gravverset fortæller, at gravstenen er bekostet af Hans Jacobsen og hans hustru. Teksten over afdøde fortæller, at Oluf Pedersen blev født i Holsten i 1605, og at han har boet på Kiøge kro. Oluf Pedersen har været gift med henholdsvis Catrine Hermansdatter Kiad og Maren Pedersdatter, og han døde som 54 årig. Randskriften er religiøs.

Gravstensens placering i koret.

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Tegningsarkivet

5 Forskellige formater-men i
arkivet kun opdelt i 3 grupper

Kildebøger K.

Tune bsk.

København a.

NATIONALMUSEET, 2. odf.

stk. I	stk. II	stk. III IV V
Folio og mindre formater	Formater i delt arkivskuffe	Store formater
1 Kops af matrikkelkort	1 Afsk. plan 1:100. Elm Højer 1945	Pastoralkort se: Tinde & Alm. III
1 Afsk. 1:25 af Triangul. K. V. Børgesen 1915	1 Afsk. tegning, J. Kronsberg 1876	
1 " 1:50 af Kirkegårdsplan " " "	3 Afsk. plan, smit, fag. Gudm. 1892	
1 Afsk. af plan af Havn 1892		
1 postkort m. tegn af fort 1912	1 Afsk. af Kalkmønter, Agnes Lærke 1892	
1 afsk. af Stoleplan J. Kronsberg 1876	2 Tegn. Plan af vaterlandsk arkitektur og projekt for huse 1:20. H. H. [N.] 2000-01	
2 matrikkel K. V. Børgesen 1915	1 Tegn. Situationsplan, 1:500, Andreas Brønner 2003	
3 karte af Klostret ender. T. Højer 1903		
1 afsk. af plan af Havn 1892		

Wildebrønde K.

Tune lrd.

København a.

stk.	I	Folio og mindre formater	stk.	II
1	kopi af matrikelkort		1	opm. p.
1	opm. 1:25 af triumfbue. K. V. Barfoe 1915		1	ext. teg.
1	" 1:50 af kirkegårdsport " " "		3	opm.
1	guidebillede af sten m. marker			
1	postkort m. tegn. af font 1912		1	akva
1	akvarel af stolegavl. J. Kernerup 1876. Herredsrejse.		2	Tyng. proj.
2	måleblade .K. V. Barfoe 1915		1	Tyng, Bru
3	kaller af korstræets ender. Fa. Kons 1983.			
1	opm. opstuet af roslug. T. Hylm 1981			

stk.

II

Formater i delt arkivskuffe

stk.

1 opm. plan 1:100. Elsa Møller 1945

1515 1 ext. tegning, J. Kørnerup 1876

" 3 opm. plan, snit, fagader. u. lign. 1882

1 akvarel af kalkmaleri. Agnete Varming

26. 2 Tryk. Plan af våbenhus eksisterende ^{o. 1850.} og
projekt forhold 1:20 H.A./N.J. 2000-01

1 Tryk, Situationsplan, 1:500, Andreas
53. Bruun 2003

stk.

III IV V

Store formater

III hel skuffe

IV stort skab

V ruller

Pastoratskort se: Tineh. Alm.

TT

ALL ORDERS KEPT
ON HAND AT ALL TIMES
AND DELIVERED AT
SHORT NOTICE
AND AT LOW PRICES

View of the Church.

The Church of St. Mary.

1840

655. Kildebrunnen ^{Tanne}
 Debeten har en af Granitblokke
 lig og rødt meget gennemmel, formet
 og paa Midten oplyst med Granit og
 den del i symmetri, den anden Afgrænsning og den
 Kildebrunnen.

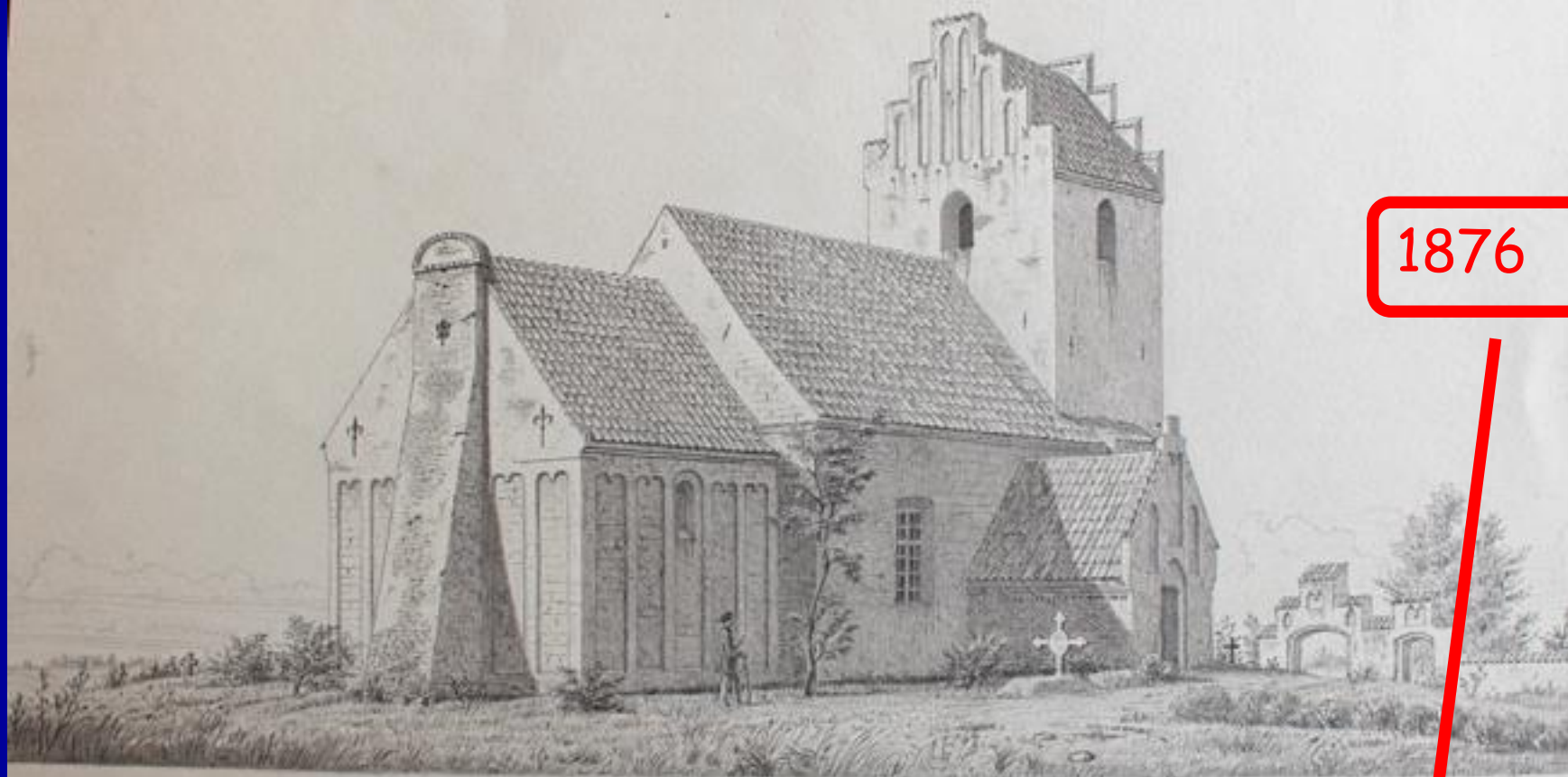
afslut

Denne har Alterbeholden, Brødtolen og 4
 gamle Stole omkring sig. Hovedet er ca 300 år
 gamle, hvilke jeg auct. og hvert af dem
 d. fotografen i 1872 i St. S.

D: 31. maj 1902

Det H. Lykke.

1882-ombygning

1876

Hildebrandts Kirke.

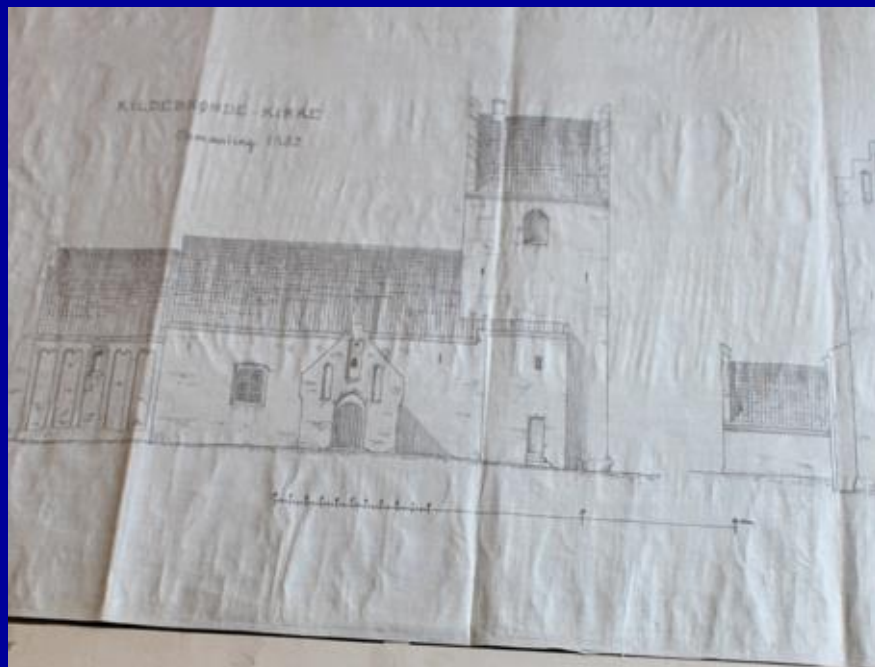
J. Hennings 1876.

1882

KILDEBRØNDE KIRKE

Opmaaling 1882

Kiltebminute 1c

Gave 5

Karlsruhe 5.

Carlstein
Hochschule

Swales 4

Figure 4

32

Antikvarisk-Topografisk Arkiv

Fotoarkivet

Ca. 300.000 billeder

Billeder optaget i forbindelse med
arkæologiske udgravninger.

Undersøgelser og restaureringer
samt af fotografier til Danmarks
Kirker

Kildebrønde k.
Tune h.
Københavns a.

negativformat 13 X 18 Nationalmuseet. 2. afd.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 12371
lysbillede ☐ fotograf & år PN 1915

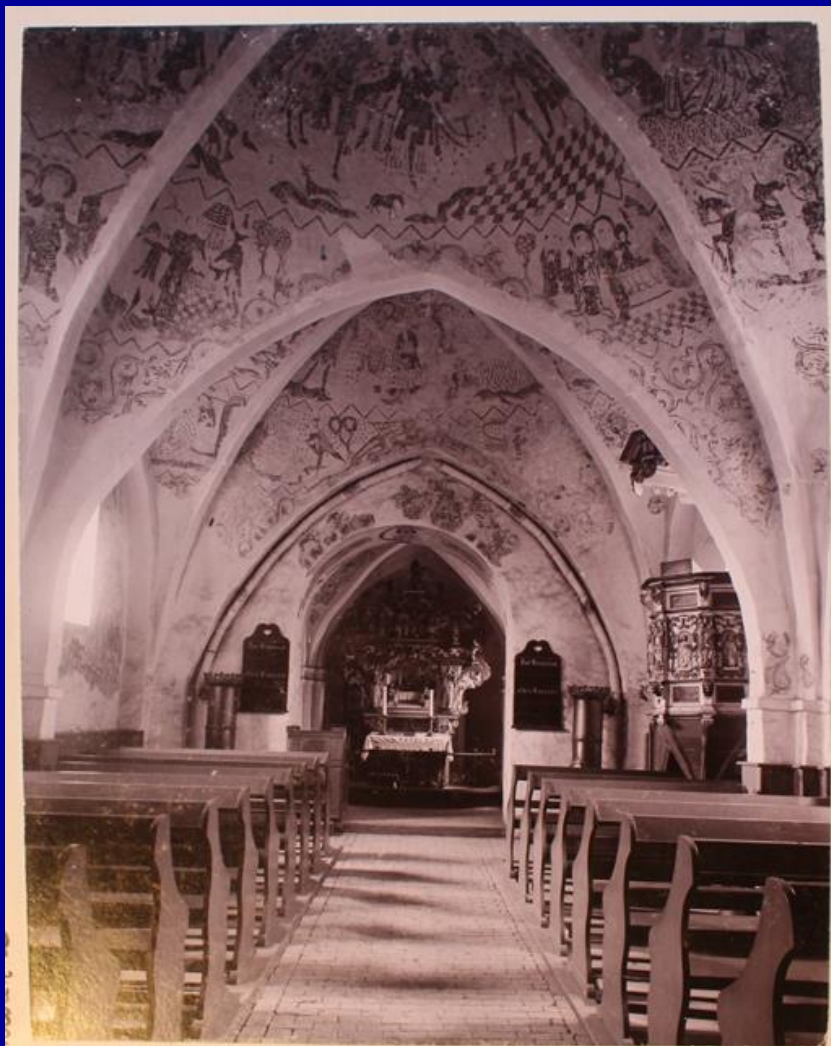
Kildebrønde k.
Tune h.
Københavns a.

negativformat 13×18 Nationalmuseet. 2. afd.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 223 - 12383
lysbillede ☐ fotograf & år MM 1905, FN 1915

Tveje-Merløse kirke

Større restaurering, afsluttet i 1895

Kirkerummet,
fotograferet 24/6
1893,
INDEN
restaureringsarbejdet
blev påbegyndt

Tveje-Merløse kirke

EFTER!

-Tveje Morløse k.
Møløse h.
Holbæk a.

negativformat 13 X 18 Nationalmuseets, 2. afl.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 59089 efterfot.
lysblende ☐ Bille 421
fotograf & år Bille 1900

Cases

Vi tager først en tur til
Sønderjylland-nærmere betegnet
Broager sogn

Broager Kirke, Broager sogn, Nybbøl
herred, Sønderborg amt

I 1930 folketællingen:
Broager Stationsby: 1147
indbyggere

Christian Martin Paulsen født 1904
Marie Paulsen født 1906

Mathilde Født 1924
Marie Magdalene født 1925
Peter født 1926
Andreas født 1928
Svend Aage født 1929

Christian var født i Broager
men havde mødt den smukke
Marie i Dybbøl, der var hendes
fødesogn

Det gik hurtigt med at blive
gift og børnene lod bestemt
ikke vente på sig.

*Gad vide om der er et eller andet
omkring Broager kirke, der kunne
indgå i en skildring af en eller
flere af dåbshandlingerne*

Og JA – det der med
præstens navn har været
brugt så mange gange!!!

Forslag til fremgangsmåde

Niels Peter Stillings bog

Lokalhistorisk
litteratur

Scanning.....

Kirkens egen hjemmeside -
er der noget om kirkens
bygningshistorie?

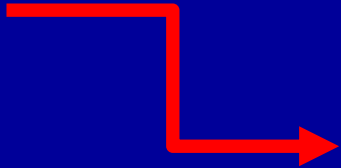
Trap Danmark-giver et
hurtigt overblik

Danmarks Kirker - relevant
bind (hvis udkommet!)

Her er der virkelig noget at
komme efter

Det viser sig nemlig

Meget omfattende
restaurering i
perioden 1924 - 27

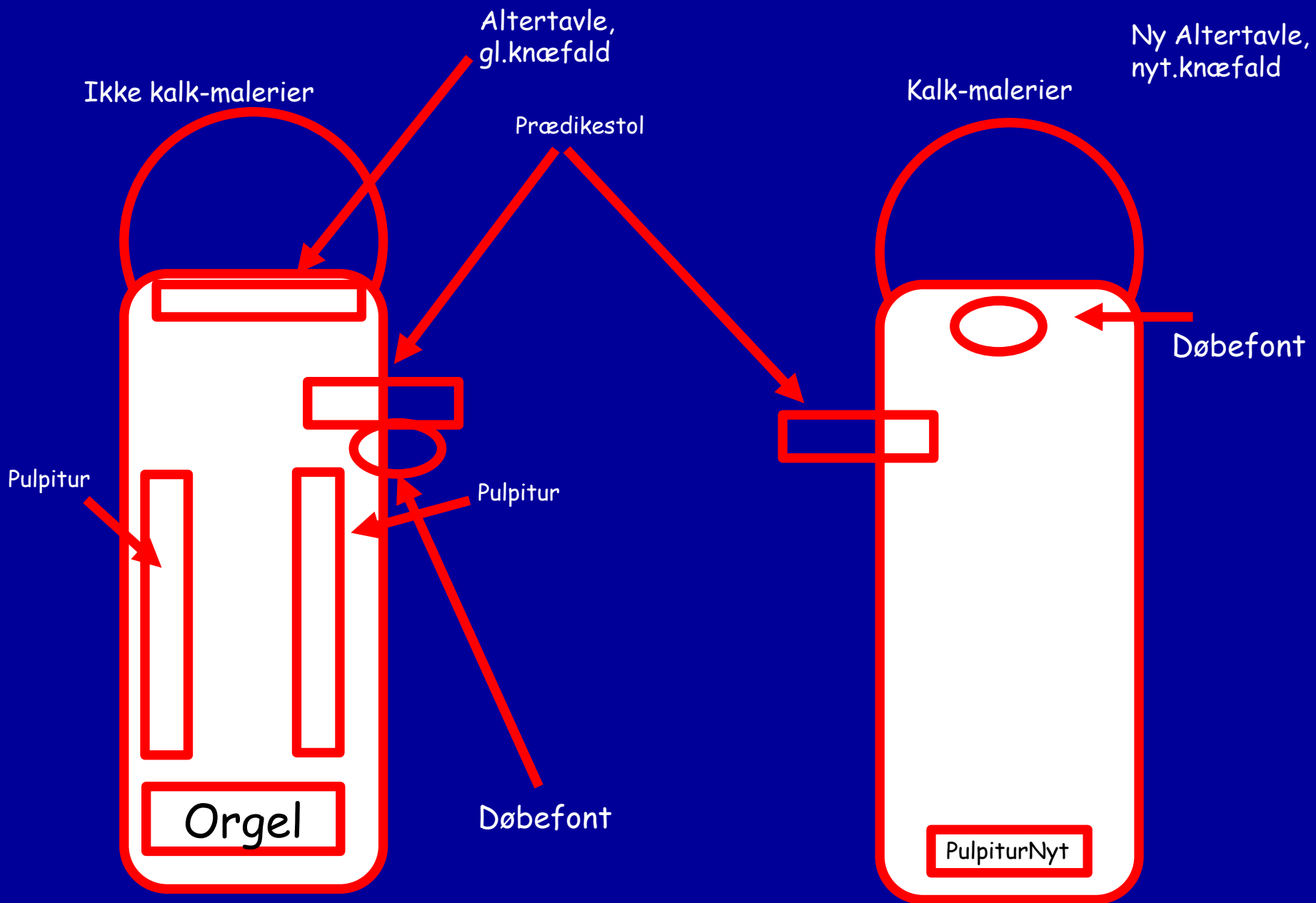
Afdækket kalkmalerier fra ikke
mindre end 4 forskellige
stilperioder

Døbefonten flyttes

Eksisterende pulpiturer fjernes

Nyt pulpitur mod vest, med delvis
genbrug af de gamle P.

Prædikestolen flyttet

Før 1924-27

Efter 1924-27

After restaureringen

Broager, Kirkens Indre

1959

Brøgger k.
Lybel h.
Sanderborg a.

Interier mod est.

negativformat 18x24 Nationalmuseet, 2. afl.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 68310
lysbillede ☐ fotograf & år EM 1959

EN 14118

Før Restaureringen

Bronger k.
Hybel k.
Sanderborg s.

negativformat 9×12 Nationalmuseet. 2. afd.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr 73946 og 947 efter fot
lysbillede ☐ fotograf & år 1910, CAJ 1913

Før restaurering

negativformat 13x18 Nationalmuseet, 2. afd.
udsnitsforstørrelse ☐ neg. nr. 7535
lysbillede ☐ fotograf. & Nr. 44

negativformat 13x18 Nationalmuseet, 2. sld.
 udsnitsforstørrelse ☐ neg. nr. 7533
 lysbillede ☐ fotograf & Nr. 44

negativformat 13x18 N
 udsnitsforstørrelse ☐ ne
 lysbillede ☐ fo

Før restaureringen

Broager k.
Nybel h.
Senderborg a.

Interiør.

negativformat
udsnitforstørrelse
lysbillede

× Nationalmuseet. 2. afd.
☐ neg. nr. +, +, +
☐ fotograf & år L.f.D. før 1920

Us 143-115

1972:573
a

1972:573
b

1972:573
c

Bronger k.
Hybel h.
Sanderborg s.

negativformat
udsnitforstørrelse
lysbillede

9×12 Nationalmuseet. 2. afd.
☐ neg. nr 73946 og 947 efterfølgende
☐ fotograf & i 1910, CAJ 1913

Brægger K
Nyboi Fred
Sønderborg 2.

stk. I	Folio og mindre formater	stk. II	Formater i delt arkivskuffe	stk. III IV V	Store formater	III hel skuffe IV stort skab V roller
1	Lith. nordsiden Kørnerup/Barentsen	2	Tegn J. Kørnerup 1862-63	1	Snit tårn 1:50 P. Friis, H. Schmidt 1961	
1	Blad nordside	1	Plan 1862 J. Kørnerup	4	Opm 1:20 orgelpulpetår Arth. Nielsen 1967	
1	Akvarel kor J. Kørnerup	1	Plan 1:100 H.H. Orlík 1956	1	Opm 1:20 øst i tårnrum Arth. Nielsen 1967	
1	Rekonst. skitse af pulpetår Arth. Nielsen	1	Rekonst. plan 1:100 H. Schmidt 1961	2	Opm 1:1 Orgelpulpetår Arth. Nielsen 1967	
1	Lith. krigsmonument 1864	2	Plan og snit 1:50 tårn H. Schmidt 1961	1	Opm 1:1 opr. brystværk Arth. Nielsen 1967	
2	Tryk af plan af klokkehus m. romansk grav H. Schmidt 1976	2	Plan og snit 1:50 klokkehus El. M. 1956	1	Tryk. Skitseopm. korskirke 1:20 Rolf Graae 1965	
3	Tegn skulptur	1	Opm 1:20 fyldninger Arth. Nielsen 1965	1	PLAN OG OPM. AF SKABE I SAKRISTI 1:20 GRAAE 1981	
4	postkort, set.	1	Opm 1:20 orgelpulp. underside -- --	1	SNIT 1:100 N.P. JESSEN 1923	
1	Tegn. interiør	1	Tegn. af Kørnerup eks. snit	1	Situationsplan og snit, 1:500/1:200, Arth. Nielsen 1967	
1	" frise	1	Tegn. krypt under tårn Kørnerup 1862	1	Fot. gælder bue tårnrum, vandet snit, opstillet snit 1:10/1:1 1967	
1	" sokkel	2	Tryk af Opm af klokkehuset, indretning af kapel ifra R. Brønner. 1971-72	1	Fot. skulptur i korskirkeplan 1:100/1:1 1967	
1	" kalkmaleri	2	tryk. Orgelforslag 1:20 R. Graae 1967	1	Fot. indv. våbenhus, snit og plan 1:50 1967	
1	" font	3	(tryk) våbenhus/tårn 1:20, 1:50 1967	1	se også III R. Graae	
1	" røgelseskar	1	tryk. forslag til ændring af sakristi 1985	2	Tegn. Kirken med syd og nord. Knud Lehm 1967	
1	" St. Jørgen					
2	opm 1:100, klokkehuset, Holger Schmidt 1963					
1	Skitse m. overblikplan over området, H. J. 2008	1	TRYK AF PLAN, SNIT OG OPTAGT AF VÅBENHUS 1:20 GRAAE 1985			
5	postkort af tårn	1	PLAN NIKOLAI KLAMMEN 1925			
1	Skitse af orgel, skildrede 1:100 1966 R. Graae	1	OPM. AF TRAPPE 1:20 GRAAE 1984			
		1	TRYK AF PLAN 1:50 PAUL FRIIS 1960			

Skitse tegnet af Kornerup
1852

Kirkegården.

negativformat

9

X

12 Nationalmuseet 2. afd.

udsnitforstørrelse

☐

neg. nr. 92885

lysbillede

☐

fotograf & år 1866 (neg. fot. 19)

1910

Broager k.
Nybel h.
Senderborg a.

negativformat 13x18 Nationalmuseet. 2. afd.
udsnitsforstørrelse ☐ neg. nr. 7332
lysbillede ☐ fotograf & år 01X 1910

Og nu kommer der noget
MEGET MEGET vigtigt

Købstæderne

Kerteminde

Kerteminde
Odense s.

Frøstegade, set fra Langegade

negativformat	13 × 18	Nationalmuseet, 2. afd.
udsnitforstørrelse	☐	neg. nr. 13568
lysbillede	☐	fotograf & år HM 1916

art
a.

Algade nr. 18.

negativformat 13 X 18 Nationalmuseet. 2. afd.

udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 13898

lysbillede ☐ fotograf & år HM 1916

Idelfart
ense a.

Sendergade nr. 62.

negativformat 13 × 18 Nationalmuseet. 2. afd.
udsnitforstørrelse ☐ neg. nr. 13911
lysbillede ☐ fotograf & år HM 1916

Billeder a la KØBSTÆDERNE for
LANDSOGNENE er
IKKE i Arkivet her - men i et andet
arkiv på NAT-MUS

Særsamlinger

P. Hauberg: MS Bornholm

Hjemmesiden

Nationalmuseets hjemmeside:

<https://natmus.dk>

Museer og slotte | Historisk viden | Læring | Salg og ydelser | Digitale samlinger | Audioguide | English |

Nationalmuseet

 National Museum of Denmark

Udstillinger | Åbningstider | Praktisk | Det sker | Rundvisning | Undervisning på Nationalmuseet | Lokaleudlejning | Restaurant | Webshop |

Historiske Vandringer | Audioguide

Herfra er det overraskende
vanskeligt

Hvorfor er det overraskende vanskeligt?

Nationalmuseets tilblivelseshistorie -

JA

Antikvarisk-Topografisk Arkivs tilblivelse er uløseligt
forbundet med Nationalmuseets tilblivelse

Vi skal IKKE igennem alle
detaljerne

Men måden Nationalmuseet
blev til på er vigtigt viden,
når vi skal i gang med at
bruge Nationalmuseets
samlinger

Rasmus Nyerup 1759 - 1829

Fra Fyn

Litteraturhistoriker

Sprogforsker

Bibliotekar

Bog fra 1806:

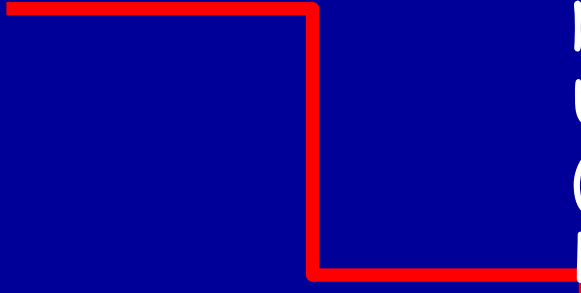
"Oversyn over Fædrelandets
Mindesmærker fra Oldtiden,
saaledes som samme kan tænkes
opstillede i et tilkommende

National-Museum. Et
Forsøg"

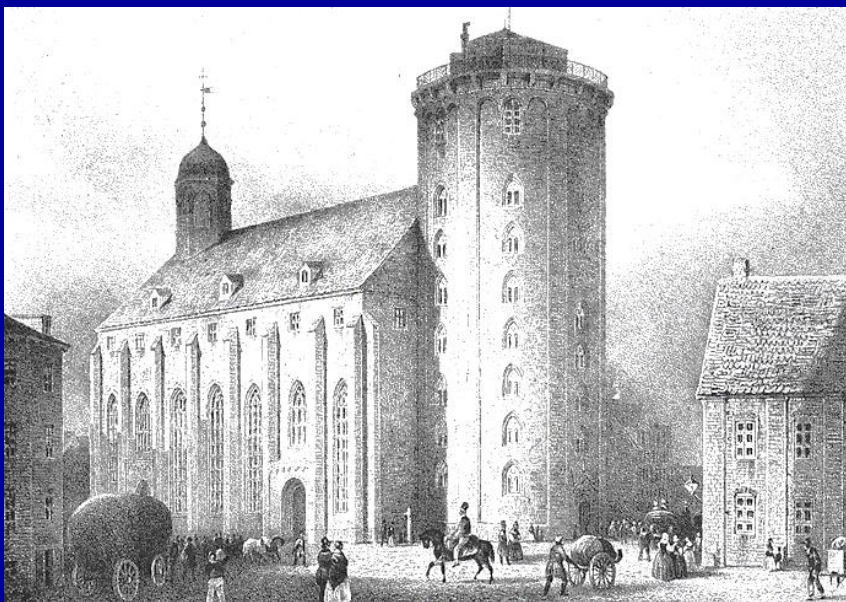
Nyerup var bibliotekar ved
Det kgl. Biblioek og Siden
på Universitets Biblioteket.

Fra 1797 tillige provst på
Regensen

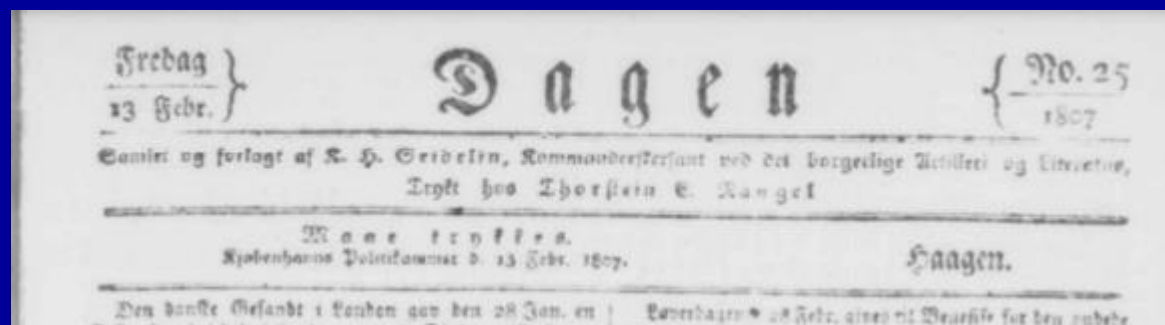
Provst Caspar Schade fra
Mors sendte en samling
Oldsager

Nyerup fik lokale på
Universitetsbiblioteket
(Loftet over Trinitatis
Kirke)

"Dagen 13. februar 1807

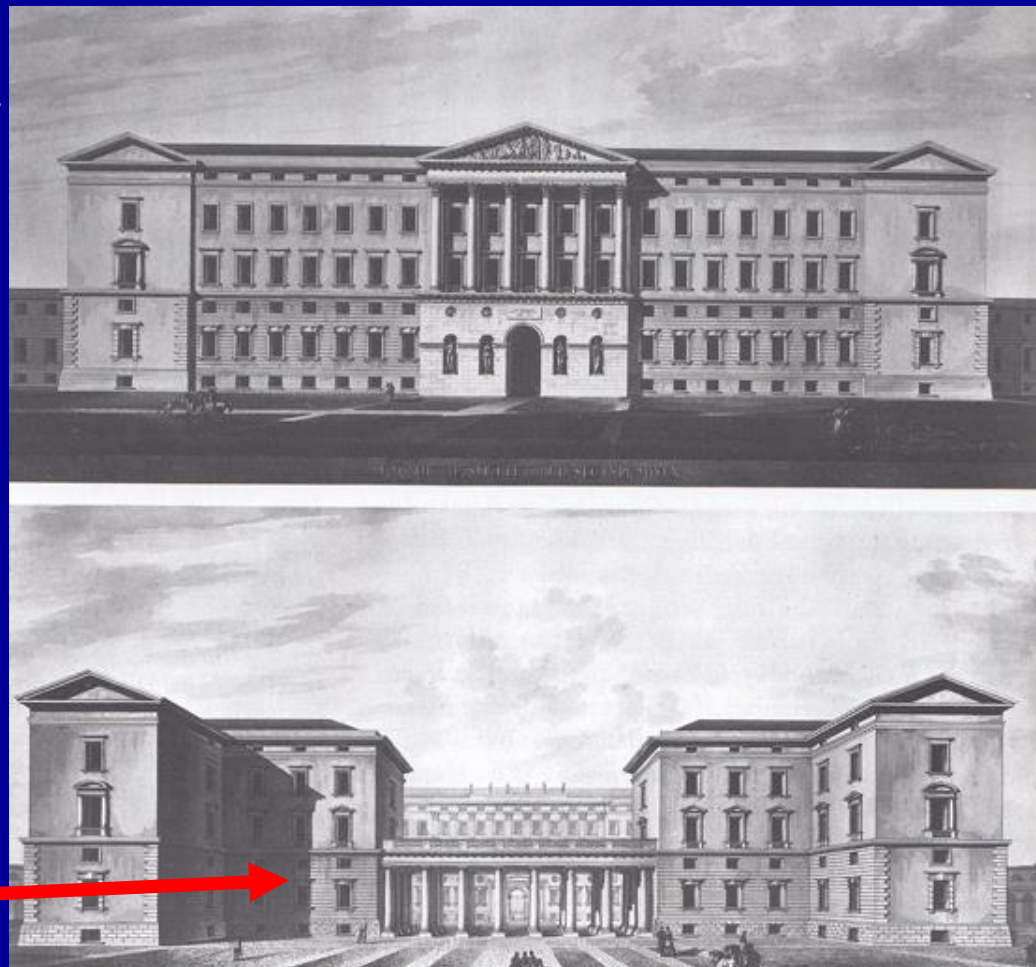
"at den på
Universitetsbibliotheket gjorde
Begyndelse med at samle
Bidrag til et tilkommende
Nationalmuseum"

Flere efterfølgende flytninger af
samlingerne

Navn: Det kongelige Museum for Oldsager

1832-1855 på Det andet
Christiansborg

Og derfra til
nuværende
lokalitet-Prinsens
Palæ

Men Nyerup var ikke alene om at
samle OLDSAGER

Det kongelige Kunstkammer havde
eksisteret siden 1600-tallet

Samlede, samlede og samlede

Fra et Katalog over
Kunstkammeret
samlinger

Og knopskydning med flere
specialsamlinger

Kobberstik-samlingen

Malerisamlingen

Møntsamlingen

Topografiske tegninger og
kort

m.fl.

OG

Interesseområderne ændres
/udvides

Lundbye: En gravhøj fra oldtiden
ved Raklev 1839

Ikke kun dansk etnografi

Fremmede kulturer

De danske bønders
historie/Folkemindeforskere

Afslutning